

**Dokumentácia BOZP**

Číslo: 1/2017 - BOZP

**Organizačné usporiadanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci  
v podmienkach Slovenskej technickej univerzity v Bratislave**

Dátum: 27.04.2017

V Bratislave dňa 27. 04.2017

Číslo: 1/2017 - BOZP

Kvestor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave v súlade s „Poverením na priame riadenie činnosti v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“ zo dňa 26.03.2013 a článkom 4 bod 4 Smernice rektora číslo 4/2013-SR zo dňa 03. 10. 2013 „Pravidlá vydávania interných predpisov Slovenskej technickej univerzity v Bratislave“

### vydáva

ako súčasť dokumentácie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

### Organizačné usporiadanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v podmienkach Slovenskej technickej univerzity v Bratislave,

ktorými

### u s t a n o v u j e

nasledovné:

## ODDIEL I.

### Článok 1

#### Základné ustanovenia a definície pojmov

1. Organizačné usporiadanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave je dokument bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „dokument BOZP“), ktorý je spracovaný na podmienky Slovenskej technickej univerzity v Bratislave (ďalej len „STU“ alebo „univerzita“) v súlade so zákonom č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 124/2006 Z. z.“) a súvisiacimi všeobecne záväznými právnymi predpismi z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej tiež „BOZP“).
2. Dokument organizačného usporiadania BOZP obsahuje tieto časti:
  - Organizačné usporiadanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä zabezpečenie riadenia a vykonávania činnosti BOZP zamestnancami
  - Základná smernica BOZP
  - Pracovná zdravotná služba.
3. Ak nie je v jednotlivých ustanoveniach tohto dokumentu BOZP ustanovené inak, tam kde je uvedené:
  - a) **autorizovaný bezpečnostný technik na fakulte**(ďalej tiež „**ABT**“), **bezpečnostný technik**(ďalej tiež „**BT**“), rozumie sa ním „bezpečnostný technik“, autorizovaný bezpečnostný technik na jednotlivých fakultách STU“, „**ABT**, **BT** na Účelovom zariadení Študentské domovy a jedálne STU“ (ďalej len „ÚZ ŠDaJ“) a „autorizovaný bezpečnostný technik, bezpečnostný technik na Účelovom zariadení STU v Gabčíkove“ (ďalej len „ÚZ Gabčíkovo“) s platnou odbornou spôsobilosťou,
  - b) „**fakulta**“ rozumie sa ňou príslušná fakulta STU, ÚZ ŠDaJ a ÚZ Gabčíkovo,
  - c) „**dekan fakulty**“ rozumie sa ním dekan príslušnej fakulty STU, riaditeľ ÚZ ŠDaJ, riaditeľ ÚZ Gabčíkovo a riaditeľ Ústavu manažmentu STU,

- d) **súčasťami STU** sú fakulty, univerzitné pracoviská a účelové zariadenia uvedené v platnom Organizačnom poriadku STU.
4. Ak nie je v jednotlivých ustanoveniach tohto dokumentu BOZP uvedené inak „**vedúcim**“ sa rozumie zamestnanec, ktorý je poverený vedením na určitom stupni riadenia a ktorý je oprávnený ukladať pracovné úlohy podriadeným zamestnancom, organizovať, riadiť a kontrolovať ich prácu. Rozsah kompetencií a príslušnosti jednotlivých vedúcich je ustanovený v tomto dokumente BOZP, v Organizačnom poriadku STU, v organizačných poriadkoch súčastí STU, v ostatných interných predpisoch STU, v pracovnej zmluve a v opise pracovných činností príslušného vedúceho.

## **Článok 2** **Závaznosť dokumentu BOZP**

1. Dokument BOZP je záväzný pre všetky súčasti STU a v rámci nich pre všetky organizačné zložky súčastí STU, pre všetky univerzitou užívané objekty, pre všetkých zamestnancov, ktorí sú v pracovnom pomere alebo v inom obdobnom pracovnom vzťahu s STU ako aj pre iné osoby, ktoré sa s vedomím zodpovednej osoby STU zdržujú na jej pracoviskách alebo v jej objektoch.
2. Právne postavenie, pôsobnosť a príslušnosť jednotlivých súčastí STU sú okrem zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov stanovené ich organizačnými poriadkami a ostatnými internými predpismi STU.

## **Článok 3** **Rektor**

Rektor prostredníctvom organizačných zložiek STU zabezpečuje všetky činnosti a povinnosti stanovené v zákone č. 124/2006 Z.z. a súvisiacimi všeobecne záväznými právnymi predpismi z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

## **Článok 4** **Bezpečnostný technik, autorizovaný bezpečnostný technik STU**

Pracovná pozícia technika BOZP (ďalej tiež „ABT, BT“) sa zriaďuje na Rektoráte STU a na fakultách. Podrobnosti sú uvedené v článku 5 a 6 tohto dokumentu BOZP.

## **Článok 5** **Autorizovaný bezpečnostný technik na Rektoráte STU**

1. Autorizovaný bezpečnostný technik na Rektoráte STU plní úlohy :
  - a) pre Rektorát STU,
  - b) pre univerzitné pracoviská STU,
  - c) pre účelové zariadenia STU, okrem ÚZ ŠDaJ a ÚZ Gabčíkovo.V prípade, ak ABT na Rektoráte STU plní úlohy v oblasti BOZP vo vzťahu a výlučne len pre Rektorát STU a jeho pracoviská, patria mu všetky práva a povinnosti, ktoré podľa tohto dokumentu BOZP patria technikovi BOZP na fakulte (napr. článok 11 tohto dokumentu BOZP).

1. ABT na Rektoráte STU plní úlohy na úseku BOZP, ktoré sa požadujú od iných orgánov a ktoré sa týkajú celej STU.
2. ABT na Rektoráte STU je kontrolným, poradným a koncepčným orgánom rektora, ktorému poskytuje objektívne informácie o stave BOZP na úrovni Rektorátu STU, fakúlt a ostatných súčastí STU vrátane ich jednotlivých pracovísk.
3. ABT na Rektoráte STU vykonáva školenia rektora, prorektorov, kvestora, dekanov a prodekanov fakúlt, riaditeľov účelových zariadení z predpisov BOZP; tým nie sú dotknuté povinnosti technikov PO na fakultách.
4. ABT na Rektoráte STU je oprávnený po identifikácii nutnosti koordinovať a usmerňovať činnosť technikov BOZP na fakultách a je oprávnený vstupovať do všetkých areálov, objektov a budov STU za účelom vykonania kontroly a preventívnych opatrení.
5. ABT na Rektoráte STU môže vydávať záväzné organizačné pokyny pre celú STU, vypracováva Organizačnú smernicu usporiadania BOZP na STU a zabezpečuje jej vydanie.
6. ABT na Rektoráte STU je organizačne začlenený na útvare prevádzky a krízového riadenia Rektorátu STU (ďalej tiež „ÚPaKR“), na referáte BOZP, OPP a CO a krízového riadenia S HM STU. Organizačné začlenenie nemá vplyv na činnosť technika BOZP, ak koná v rozsahu a podľa zákona č. 124/2006 Z.z. a súvisiacich predpisov v oblasti BOZP (ďalej len „úkony v oblasti BOZP“).
7. Ak koná ABT na Rektoráte STU v rozsahu úkonov v oblasti BOZP, koná ako nezávislá osoba, podriadená rektorovi ako štatutárnemu orgánu STU a vedúcemu útvaru prevádzky a krízového riadenia Rektorátu STU.
8. V prípade úkonov v oblasti BOZP vedúci útvaru prevádzky a krízového riadenia Rektorátu STU je oprávnený technikovi BOZP na Rektoráte STU ukladať úlohy a hodnotiť ho.

## **Článok 6**

### **Autorizovaný bezpečnostný technik Bezpečnostný technik na fakulte**

1. ABT, BT na fakulte zabezpečuje plnenie úloh v oblasti vo vzťahu ku všetkým zamestnancom, študentom (vrátane doktorandov) fakulty a vo vzťahu ku všetkým objektom vo vlastníctve STU a v užívaní fakulty. V prípade objektov, ktoré fakulta užíva na základe nájomnej zmluvy alebo zmluvy o výpožičke uzavretej s inou fyzickou osobou alebo právnickou osobou, práva a povinnosti v oblasti BOZP sa riadia ustanoveniami príslušnej zmluvy.
2. ABT, BT na fakulte koná samostatne a zodpovedá v celom rozsahu za zabezpečenie a výkon BOZP v rámci svojej pôsobnosti podľa zákona č. 124/2006 Z. z. a súvisiacich právnych predpisov z oblasti BOZP.
3. ABT, BT na fakulte organizuje a vykonáva všetky potrebné školenia z predpisov BOZP .
4. ABT, BT na fakulte je povinný na štatistické účely zasielať technikovi BOZP na Rektoráte STU:
  - a) operatívne hlásenia o vzniku pracovného alebo školského úrazu,

- b) zápisnice z kontrol vykonaných orgánmi štátnej správy a orgánmi štátneho dozoru pôsobiacich v oblasti BOZP a hygieny.
  - c) ročný rozbor stavu BOZP , a to pravidelne k 15. februáru príslušného kalendárneho roka,
  - d) inú dokumentáciu na požiadanie technika BOZP na Rektoráte STU.
5. Podrobnosti o právach, povinnostiach, zodpovednosti, organizačného začlenenia, riadenia, kontroly a spôsobe plnenia úloh technika BOZP na fakulte určuje dekan fakulty.

### **Článok 7** **Organizačné usporiadanie**

1. Za plnenie povinností na úseku BOZP zodpovedá rektor ako štatutárny orgán STU.
2. Rektor týmto dokumentom BOZP poveruje:
  - a) kvestora plnením úloh v oblasti BOZP na Rektoráte STU,
  - b) dekanov fakúlt plnením úloh v oblasti BOZP na nimi riadených fakultách,
  - c) riaditeľov alebo vedúcich univerzitných pracovísk plnením úloh v oblasti BOZP na nimi riadených univerzitných pracoviskách,
  - d) riaditeľov účelových zariadení plnením úloh v oblasti BOZP na nimi riadených účelových zariadeniach.

### **Článok 8** **Spoločné povinnosti v oblasti BOZP**

1. Každý, kto prenajíma nehnuteľnosť vo vlastníctve STU, je povinný zabezpečiť povinnosti v oblasti BOZP v nájomnej zmluve tak, aby za tieto povinnosti v plnom rozsahu zodpovedal nájomca, a to na jeho náklady.
2. Jednotlivé súčasti STU sú povinné viesť presné, ucelené a aktualizované zoznamy objektov, ktoré majú v užívaní.
3. Jednotlivé súčasti STU sú povinné viesť presné, ucelené a aktualizované zoznamy objektov, ktoré dali do užívania iným fyzickým osobám alebo právnickým osobám.
4. Pre jednotlivé súčasti STU je stanovená nasledovná štruktúra funkcií pre výkon a kontrolu stavu v oblasti BOZP:
  - a) autorizovaný bezpečnostný technik (ABT), bezpečnostný technik(BT)
  - b) vedúci na všetkých stupňoch riadenia
  - c) zástupca zamestnancov pre otázky BOZP
  - d) komisia BOZP
  - e) BTS služby
  - f) Pracovná zdravotná služba (PZS)
  - g) iní zamestnanci poverení plnením úloh na úseku BOZP (napr. vrátnici, strážna služba).

### **Článok 9** **Osobitné povinnosti súčastí STU v oblasti BOZP**

1. V mene súčastí STU sú v zmysle tohto článku oprávnení konať:

- a) kvestor, ak ide o Rektorát STU,
- b) dekan, ak ide o ním riadenú fakultu,
- c) riaditeľ, ak sa jedná o účelové zariadenie.

#### **Článok 10**

##### **Schvaľovanie dokumentácie a podpisovanie v oblasti BOZP**

1. Vydávanie a podpisovanie (ďalej len „schvaľovanie“) dokumentácie BOZP je nasledovné:
  - a) rektor alebo osoba, na ktorú rektor delegoval časť svojich právomocí v oblasti BOZP, určuje a schvaľuje organizačné usporiadanie BOZP na STU,
  - b) kvestor, ak ide o Rektorát STU a dekan, ak ide o ním riadenú fakultu, schvaľujú vlastnú dokumentáciu BOZP, vypracovanú na vlastné podmienky.

Dokumentácia, ktorú vyhotovil ABT, BT, obsahuje na jednom jej vyhotovení jeho meno, priezvisko, podpis a dátum vyhotovenia a vedie sa v písomnej podobe.

#### **Článok 11**

##### **Povinnosti technika BOZP na fakulte**

ABT, BT na fakulte je oprávnený vo vymedzenom rozsahu svojej pôsobnosti konať v mene STU pri rokovaní s orgánmi štátnej správy (IP, RÚVZ, a pod.) a inými právnickými osobami vykonávajúcimi podnikateľskú činnosť v oblasti BOZP.

#### **Článok 12**

##### **Kontrola v oblasti BOZP**

1. Kontrolu dodržiavania ustanovení tohto dokumentu BOZP vykonávajú:
  - a) rektor
  - b) dekan fakulty
  - c) kvestor
  - d) ABT, BT na Rektoráte STU,
  - e) ABT, BT na fakulte,
  - f) Vedúci, každý v rozsahu svojej príslušnosti a kompetencií.
2. Kontrolu v oblasti BOZP sú oprávnené vykonávať aj orgány vykonávajúce štátny dozor – Inšpektoráty práce. Každý zamestnanec STU je povinný poskytnúť kontrolným orgánom vykonávajúcim štátny dozor všetky informácie a dokumentáciu potrebnú k objasneniu celkového stavu pri organizovaní a vykonávaní BOZP na STU, ako aj informácie o plnení úloh na pracoviskách

#### **Článok 13**

##### **Spoločné ustanovenia**

1. BOZP patrí do základnej činnosti všetkých súčastí STU a výkonné zložky BOZP sú v tejto oblasti voči ostatným organizačným zložkám v nadriadenom vzťahu.

2. Povinnosť oboznámiť všetkých zamestnancov STU s týmto dokumentom BOZP má ich nadriadený vedúci .
3. Zmeny v tomto dokumente BOZP sa budú vykonávať po každej organizačnej zmene alebo pri zmenách, ktoré majú zásadný vplyv na BOZP.

## ODDIEL II.

### ORGANIZAČNÁ SMERNICA BOZP

#### Článok 14

##### Účel

1. Organizačná smernica BOZP (ďalej len „smernica“) stanovuje základné podmienky a postupy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, na vylúčenie alebo obmedzenie faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce a všeobecné zásady prevencie. Smernica stanovuje a bližšie konkretizuje práva a povinnosti vedúcich, Bezpečnostného technika/Autorizovaného bezpečnostného technika, zástupcov zamestnancov pre BOZP a zamestnancov univerzity vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov.
2. Vedúci zamestnanci sú povinní oboznámiť s touto smernicou všetkých svojich podriadených zamestnancov.

#### Článok 15

##### Rozsah platnosti

Táto smernica je platná v rámci verejnej vysokej školy STU a je záväzná pre STU ako zamestnávateľa a pre všetkých jeho zamestnancov. Vzťahuje sa taktiež primerane aj na osoby, ktoré sa so súhlasom STU ako zamestnávateľa zdržiavajú v jej priestoroch a objektoch.

#### Článok 16

##### Definície pojmov a skratiek

**Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci** je stav pracovných podmienok, ktoré vylučujú alebo minimalizujú pôsobenie nebezpečných a škodlivých činiteľov pracovného procesu a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov.

**Bezpečnosť technického zariadenia** je stav technického zariadenia a spôsob jeho používania, pri ktorom nie je ohrozená bezpečnosť a zdravie zamestnanca; bezpečnosť technického zariadenia je neoddeliteľnou súčasťou bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. (Zákon č. 124/2006 Z. z.)

**Bezpečnostné zariadenia** sú technické alebo iné zariadenia (súčasť stroja alebo iného zariadenia), ktoré sú určené na zaistenie alebo zvýšenie bezpečnosti pri práci.

**Dodávateľ** je osoba, ktorá STU ako zamestnávateľovi dodáva služby v súlade s dohodnutými podmienkami a okolnosťami.

**Interné predpisy na zaistenie BOZP** sú aj pravidlá o BOZP vydané zamestnávateľom po dohode so zástupcami zamestnancov, resp. po dohode s príslušným orgánom inšpekcie práce a orgánom na ochranu zdravia.

**Nebezpečenstvo** je stav alebo vlastnosť faktora pracovného procesu a pracovného prostredia, ktoré môžu poškodiť zdravie zamestnanca. (*Zákon č. 124/2006 Z. z.*)

**Neodstrániteľné nebezpečenstvo** je také nebezpečenstvo, ktoré podľa súčasných vedeckých a technických poznatkov nemožno vylúčiť ani obmedziť. (*Zákon č. 124/2006 Z. z.*)

**Neodstrániteľné ohrozenie** je také ohrozenie, ktoré podľa súčasných vedeckých a technických poznatkov nemožno vylúčiť ani obmedziť. (*Zákon č. 124/2006 Z. z.*)

**Nebezpečná látka** je látka alebo zmes látok, ktoré na základe chemických, fyzikálnych alebo toxických vlastností jednotlivo alebo v kombinácii vytvárajú nebezpečenstvo.

**Existujúcou látkou** je látka uvedená v Európskom zozname existujúcich komerčných chemických látok. (Čl. 3 ods. 20 písm. a) nariadenia (ES) č. 1907/2006 v platnom znení)

**Nebezpečná udalosť** je udalosť, pri ktorej bola ohrozená bezpečnosť alebo zdravie zamestnanca, ale nedošlo k poškodeniu jeho zdravia. (*Zákon č. 124/2006 Z. z.*)

**Nočná práca** je práca vykonávaná v čase medzi 22. hodinou a 6. hodinou. (*Zákonník práce*).

**Ohrozenie** je situácia, v ktorej nemožno vylúčiť, že zdravie zamestnanca bude poškodené. (*Zákon č. 124/2006 Z. z.*)

**Ochranné zariadenia** sú technické alebo iné zariadenia na zabránenie vzniku úrazov, prevádzkových nehôd alebo porúch technických zariadení. (*Vyhláska Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 59/1982 Zb., ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení v znení neskorších predpisov*)

**Osobný ochranný pracovný prostriedok (ďalej tiež „OOPP“)** je každý prostriedok, ktorý zamestnanec pri práci nosí, drží alebo inak používa vrátane jeho doplnkov a príslušenstva, ak je určený na ochranu bezpečnosti a zdravia zamestnanca. (*Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov*)

**Organizačné opatrenia** spočívajú vo vhodnej úprave celého pracovného režimu a organizácie práce tak, aby sa vylúčilo alebo obmedzilo pôsobenie škodlivých alebo nepriaznivých vplyvov práce a pracovného prostredia (vykonávanie analýzy rizík, resp. prehodnotenie existujúceho systému riadenia rizík, skvalitnenie preventívnej kontroly a údržby zariadení a objektov, uplatňovanie kvalifikačných požiadaviek, zvýšenie počtu zamestnancov v sledovanej činnosti, úprava režimu práce, zavedenie bezpečnostných prestávok, úprava materiálových tokov a premiestňovacích procesov, prehĺbenie kontroly dodržiavania bezpečnostných požiadaviek, kontrola konzumácie alkoholu a i.)

**Osobitné skupiny zamestnancov** sú tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode, dojčiacie ženy, mladiství a zamestnanci so zdravotným postihnutím. (*Zákon č. 124/2006 Z. z.*)

**Pracovisko** je priestor, v ktorom zamestnanec alebo skupina zamestnancov vykonáva prácu.

**Pracovný úraz** je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním, nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov. (*Zákonník práce*)

**Právne a ostatné predpisy na zaistenie BOZP** sú predpisy na ochranu života a predpisy na ochranu zdravia, hygienické predpisy a protiepidemické predpisy, technické predpisy, technické normy, dopravné predpisy, predpisy o požiarnej ochrane a predpisy o manipulácii s horľavinami, výbušninami, zbraňami, rádioaktívnymi látkami, jedmi a inými látkami škodlivými zdraviu, ak upravujú otázky týkajúce sa ochrany života a zdravia. (*Zákonník práce*)

**Prevencia** je systém opatrení plánovaných a vykonávaných vo všetkých oblastiach činnosti zamestnávateľa, ktoré sú zamerané na vylúčenie alebo obmedzenie rizika a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce a určenie postupu v prípade bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia zamestnanca. (*Zákon č. 124/2006 Z. z.*)



**Posudzovanie rizík** je systematické preverovanie toho, čo môže zamestnancom a osobám zdržiavajúcim sa so súhlasom univerzity na jej pracoviskách ublížiť alebo pôsobiť nežiaducu udalosť a zvaženie, či sú súčasné bezpečnostné opatrenia dostatočné.

**Riziko** je pravdepodobnosť vzniku poškodenia zdravia zamestnanca pri práci a stupeň možných následkov na zdraví. (*Zákon č. 124/2006 Z. z.*)

**Riziková práca** je práca zaradená do tretej a štvrtej kategórie. O zaradení práce do tretej a štvrtej kategórie rozhoduje regionálny úrad verejného zdravotníctva na základe návrhu zamestnávateľa alebo z vlastného podnetu. (*Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*)

**Traumatologický plán** je postup v prípade vzniku poškodenia zdravia, vrátane poskytnutia prvej pomoci a evakuácie zranených osôb.

**Technické opatrenia** spočívajú vo vhodnej úprave, udržiavaní objektov, pracovísk, strojov a zariadení v takom technickom stave, ktorý zaručuje ich bezpečnú prevádzku. Požadovaný stav sa dosahuje najmä pravidelnými odbornými prehliadkami a skúškami, pravidelnou údržbou, odstraňovaním nedostatkov, prispôbovaním strojov, zariadení a technológií novým poznatkom vedy, techniky apod. (rekonštrukcie zariadení, úprava technologického postupu, pravidelná technická diagnostika, nahrádzanie fyzicky namáhavých prác technickými prostriedkami, nahrádzanie škodlivých látok neškodnými, zvýšenie kvality OOPPa i.)

**Vedúci** sú zamestnanci, ktorí riadia niektorú z organizačných zložiek STU.

**Výchovné opatrenia** spočívajú v realizácii cieľavedomého a trvalého systému ovplyvňovania vedomia zamestnancov s cieľom vytvárať ich schopnosť rozoznávať alebo uvedomovať si riziká a pracovať tak, aby neohrozovali život a zdravie svoje alebo iných osôb (vstupné a opakované školenia, inštruktáž na pracovnom mieste, nácvik modelových situácií, preverovanie vedomostí, informácie o pracovných rizikách a ochrane pred nimi, zamestnanecké konzultácie a i.)

**Zamestnávateľ** je STU ako právnická osoba.

**Zamestnanci** sú všetci zamestnanci, ktorí sú v zmluvnom pracovnom pomere s STU ako ich zamestnávateľom.

#### Použité skratky:

<b>BOZP</b>	- bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
<b>IP</b>	- inšpektorát práce
<b>MZ</b>	- Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
<b>OOPP</b>	- osobné ochranné pracovné prostriedky
<b>OPP</b>	- ochrana pred požiarimi
<b>PP</b>	- pracovný poriadok pre zamestnancov STU
<b>PÚ</b>	- pracovný úraz
<b>STN</b>	- slovenská technická norma
<b>ÚVZSR</b>	- Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
<b>VTZ</b>	- vyhradené technické zariadenie
<b>ZP</b>	- Zákonník práce
<b>ZZ</b>	- zástupca zamestnancov
<b>ÚPaKR</b>	- útvar prevádzky a krízového riadenia Rektorátu STU

#### Článok 17

#### Zodpovednosti a právomoci

Postupy a zásady uvedené v tomto dokumente BOZP sú záväzné pre všetkých zamestnancov STU, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľajú na realizácii a zabezpečovaní činností popísaných v tomto dokumente BOZP.

Všetci zamestnanci sú povinní preukázateľne oboznámiť sa s týmto dokumentom BOZP a dodržiavať jeho ustanovenia. Tento dokument BOZP je záväzný pre každého zamestnanca STU odo dňa, kedy bol s ním oboznámený.

Bezpečnostný technik/Autorizovaný bezpečnostný technik s týmto dokumentom BOZP oboznamuje vedúcich a ostatných zamestnancov každé 2 roky.

## Článok 18 Povinnosti zamestnávateľa

1. Zamestnávateľ je v rozsahu svojej pôsobnosti povinný sústavne zaisťovať bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov pri práci a na ten účel vykonávať potrebné opatrenia vrátane zabezpečovania prevencie, potrebných prostriedkov a vhodného systému na riadenie ochrany práce. Zamestnávateľ je povinný zlepšovať úroveň ochrany práce vo všetkých činnostiach a prispôbovať úroveň ochrany práce meniacim sa skutočnostiam.  
*(§ 147 ods. 1 Zákonníka práce)*
2. Preventívne a ochranné služby sú odborné služby poskytované zamestnávateľovi, ktoré súvisia s výberom, organizovaním a vykonávaním odborných úloh pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, predovšetkým s prevenciou rizík vrátane psychosociálnych rizík a ochranou pred nimi.  
*(§ 21 ods. 1 Zákona č. 124/2006 Z. z.)*
3. Preventívnymi a ochrannými službami sú bezpečnostnotechnická služba (§ 22 zákona č. 124/2006 Z. z.) a pracovná zdravotná služba (§ 30a a 30d zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)  
*(§ 21 ods. 2 Zákona č. 124/2006 Z. z.)*
4. Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť pre zamestnancov bezpečnostnotechnickú službu. Na vykonávanie bezpečnostnotechnickej služby je zamestnávateľ povinný určiť dostatočný počet vlastných odborných zamestnancov, ktorí sú s ním v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. Zamestnávateľ, ktorý vykonáva bezpečnostnotechnickú službu vlastnými odbornými zamestnancami, musí byť primerane technicky a prístrojovo vybavený potrebnými pracovnými prostriedkami.  
*(§ 21 ods. 3 Zákona č. 124/2006 Z. z.)*
5. Zamestnávateľ je povinný poskytnúť vlastnému odbornému zamestnancovi alebo dohodnúť s fyzickou osobou alebo s právnickou osobou, ktoré sú oprávnené na výkon bezpečnostnotechnickej služby, dostatočný čas na plnenie odborných úloh pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorý je nevyhnutný na zabezpečenie potrebných preventívnych a ochranných opatrení. Pri určovaní dostatočného času zamestnávateľ zohľadňuje veľkosť organizácie, počet zamestnancov, pracovné podmienky a rozsah, charakter a rozloženie nebezpečenstiev a z nich vyplývajúcich rizík.  
*(§ 21 ods. 5 Zákona č. 124/2006 Z. z.)*
6. Odborný zamestnanec preukazuje odbornú spôsobilosť dokladom o odbornej spôsobilosti.  
*(§ 21 ods. 6 Zákona č. 124/2006 Z. z.)*
7. Úlohy bezpečnostnotechnickej služby vykonáva bezpečnostný technik a autorizovaný bezpečnostný technik a podľa potreby aj iný odborník na prevenciu a ochranu v špecifickej oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.  
*(§ 22 ods. 2 Zákona č. 124/2006 Z. z.)*
8. Minimálny tím pracovnej zdravotnej služby tvoria lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo, špecializačnom odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická

toxikológia, špecializačnom odbore preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia alebo špecializačnom odbore služby zdravia pri práci a verejný zdravotník.

(§ 30a ods. 6 Zákona č. 355/2007 Z. z.)

9. Vedúci tímu pracovnej zdravotnej služby môže byť len lekár, ktorý má špecializáciu v špecializačnom odbore; vedúcim tímu pracovnej zdravotnej služby môže byť len v jednom tíme pracovnej zdravotnej služby.

(§ 30a ods. 7 Zákona č. 355/2007 Z. z.)

## Článok 19

### Všeobecné povinnosti zamestnávateľa

1. Zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný :
  - vykonávať opatrenia so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa práce a v súlade s právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
  - zlepšovať pracovné podmienky a prispôbovať ich zamestnancom; zohľadňovať pritom meniace sa skutočné a predvídateľné okolnosti a dosiahnuté vedecké a technické poznatky,
  - zisťovať nebezpečenstvá a ohrozenia, posudzovať riziko a vypracovať písomný dokument o posúdení rizika pri všetkých činnostiach vykonávaných zamestnancami,
  - zabezpečovať, aby pracoviská, komunikácie, pracovné prostriedky, materiály, pracovné postupy, výrobné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov a na ten účel zabezpečovať potrebnú údržbu a opravy,
  - zabezpečovať, aby chemické faktory, fyzikálne faktory, biologické faktory, faktory ovplyvňujúce psychickú pracovnú záťaž a sociálne faktory neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov,
  - odstraňovať nebezpečenstvo a ohrozenie, a ak to podľa dosiahnutých vedeckých a technických poznatkov nie je možné, vykonať opatrenia na ich obmedzenie a pripravovať opatrenia na ich odstránenie,
  - nahrádzať namáhavé a jednotvárne práce a práce v sťažených a zdraví nebezpečných alebo škodlivých pracovných podmienkach vhodnými pracovnými prostriedkami, pracovnými postupmi, výrobnými postupmi a zdokonaľovaním organizácie práce,
  - v priestoroch, kde sa používajú alebo skladujú nebezpečné látky alebo sa používajú technológie a zariadenia, pri ktorých zlyhaní môže dôjsť k ohrozeniu života a zdravia väčšieho počtu zamestnancov, iných fyzických osôb a k ohrozeniu okolia, a v priestoroch, kde sa nachádzajú osobitné nebezpečenstvá a nebezpečenstvá, ktoré môžu bezprostredne a vážne ohroziť život a zdravie zamestnancov:
    - prijať opatrenia na vylúčenie ohrozenia života a zdravia; ak to s ohľadom na dosiahnuté vedecké a technické poznatky nie je možné, prijať opatrenia na ich obmedzenie,
    - vykonať nevyhnutné opatrenia na obmedzenie možných následkov ohrozenia života a zdravia a umožniť prístup do ohrozeného priestoru len nevyhnutne potrebným zamestnancom, ktorí sú riadne a preukázateľne oboznámení a majú výcvik a vybavenie podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
  - určovať bezpečné pracovné postupy,
  - určovať a zabezpečovať ochranné opatrenia, ktoré sa musia vykonať, a ak je to potrebné, určovať a zabezpečovať osobné ochranné pracovné prostriedky, ktoré sa musia používať,

- písomne vypracovať, pravidelne vyhodnocovať a podľa potreby aktualizovať koncepciu politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci obsahujúcu zásadné zámery, ktoré sa majú dosiahnuť v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, a program realizácie tejto koncepcie, ktorý obsahuje najmä postup, prostriedky a spôsob jej vykonania; to sa nevzťahuje na zamestnávateľa, ktorý zamestnáva menej ako 11 zamestnancov, a na zamestnávateľa, ktorého kód podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností nie je uvedený v prílohe č. 1 zákona č. 124/2006 Z. z.,
- vydávať interné predpisy, pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dávať pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- vypracovať a podľa potreby aktualizovať vlastný zoznam prác a pracovísk :
  - zakázaných tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám,
  - spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy,
  - zakázaných mladistvým zamestnancom,
- viesť a uchovávať predpísanú dokumentáciu, záznamy a evidenciu súvisiacu s bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci, a to päť rokov odo dňa, keď bol v nich vykonaný posledný záznam, ak osobitný predpis neustanovuje inak,
- útvary ľudských zdrojov na Rektoráte STU a im obdobné útvary na fakultách, vedú prehľady o školení BOZP a lekárskech prehliadkach a zabezpečujú, aby novo nastupujúci zamestnanci boli preškolení z BOZP, ešte pred nástupom zamestnanca do zamestnania. Bez vstupného školenia BOZP, zo strany zamestnávateľa nemožno podpísať pracovnú zmluvu.
- zaraďovať zamestnancov na výkon práce so zreteľom na ich zdravotný stav, najmä na výsledok posúdenia ich zdravotnej spôsobilosti na prácu (§ 30e zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), schopnosti, na ich vek, kvalifikačné predpoklady a odbornú spôsobilosť podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a nedovoliť, aby vykonávali práce, ktoré nezodpovedajú ich zdravotnému stavu, najmä výsledku posúdenia ich zdravotnej spôsobilosti na prácu, schopnostiam, na ktoré nemajú vek, kvalifikačné predpoklady a doklad o odbornej spôsobilosti podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- zabezpečiť posudzovanie individuálnych fyzických schopností zamestnanca pri ručnej manipulácii s bremenami,
- zabezpečiť vykonávanie zdravotného dohľadu (§ 30a a 30d zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) vrátane lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci (§ 30e zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), a to v pravidelných intervaloch s prihliadnutím na charakter práce a na pracovné podmienky na pracovisku, ako aj vtedy, ak o to zamestnanec požiada,
- dbať na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci u :
  - zamestnancov na odlúčených pracoviskách,
  - zamestnancov, ktorí pracujú na pracovisku sami,
  - osobitných skupín zamestnancov, predovšetkým vo vzťahu k špecifickým nebezpečenstvám, ktoré osobitne ovplyvňujú ich bezpečnosť a zdravie,
- poskytovať zamestnancom prestávky v práci z dôvodu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- nepoužívať pri prácach, pri ktorých sú zamestnanci vystavení zvýšenej možnosti vzniku

úrazu alebo iného poškodenia zdravia, taký spôsob odmeňovania za prácu, ktorý by pri zvyšovaní pracovných výkonov mohol mať za následok ohrozenie bezpečnosti alebo zdravia zamestnancov.

*(§ 6 ods. 1 Zákona č. 124/2006 Z. z.)*

2. Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci prostredníctvom osobných ochranných pracovných prostriedkov je zamestnávateľ povinný :

- vypracovať zoznam poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov na základe posúdenia rizika a hodnotenia nebezpečenstiev vyplývajúcich z pracovného procesu a z pracovného prostredia,
- bezplatne poskytovať zamestnancom, u ktorých to vyžaduje ochrana ich života alebo zdravia, potrebné účinné osobné ochranné pracovné prostriedky a viesť evidenciu o ich poskytnutí,
- udržiavať osobné ochranné pracovné prostriedky v použiteľnom a funkčnom stave a dbať o ich riadne používanie.

*(§ 6 ods. 2 Zákona č. 124/2006 Z. z.)*

3. Zamestnávateľ je povinný bezplatne :

- poskytovať zamestnancom pracovný odev a pracovnú obuv, ak pracujú v prostredí, v ktorom odev alebo obuv podlieha mimoriadnemu opotrebovaniu alebo mimoriadnemu znečisteniu,
- zabezpečovať zamestnancom pitný režim, ak to vyžaduje ochrana ich života alebo zdravia, a poskytovať umývacie, čistiace a dezinfekčné prostriedky potrebné na zabezpečenie telesnej hygieny; zabezpečovanie pitného režimu je zamestnávateľ povinný upraviť interným predpisom.

*(§ 6 ods. 3 Zákona č. 124/2006 Z. z.)*

4. Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby zamestnanci iného zamestnávateľa a fyzické osoby, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi, ktorí budú vykonávať práce na jeho pracoviskách a v jeho priestoroch, dostali potrebné informácie a pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci platné pre jeho pracoviská a priestory, najmä informácie podľa § 7 ods. 8 písm. a) až c) zákona č. 124/2006 Z. z.. Zamestnávateľ môže dohodnúť výkon práce s fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, len ak mu táto fyzická osoba príslušným dokladom preukáže odbornú spôsobilosť potrebnú na výkon práce podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

*(§ 6 ods. 4 Zákona č. 124/2006 Z. z.)*

5. Zamestnávateľ je povinný vydať zákaz fajčenia na všetkých pracoviskách. a zabezpečiť kontrolu dodržiavanie tohto zákazu.

6. Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je zamestnávateľ povinný písomne informovať preventívne a ochranné služby (§ 21 zákona č. 124/2006 Z. z.) o zamestnávaní zamestnanca na určitú dobu a o zamestnávaní zamestnanca k nemu dočasne prideleného podľa osobitného predpisu.

*(§ 6 ods. 6 Zákona č. 124/2006 Z. z.)*

7. Zamestnávateľ je povinný starať sa o bezpečnosť a ochranu zdravia všetkých osôb, ktoré sa

nachádzajú s jeho vedomím na jeho pracoviskách alebo v jeho priestoroch.  
(§ 6 ods. 7 Zákona č. 124/2006 Z. z.)

8. Zamestnávateľ, ktorý je fyzickou osobou, a štatutárny orgán zamestnávateľa, ktorý je právnickou osobou, po oznámení podľa § 12 ods. 5 a § 22 ods. 8 zákona č. 124/2006 Z. z. sú povinní zabezpečiť vykonanie potrebných preventívnych opatrení a ochranných opatrení; ak je bezprostredne ohrozený život alebo zdravie, sú povinní konať bezodkladne.  
(§ 6 ods. 9 Zákona č. 124/2006 Z. z.)
9. Povinnosti zamestnancov pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a pri vykonávaní potrebných opatrení neovplyvňujú zodpovednosť zamestnávateľa za plnenie povinností v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.  
(§ 6 ods. 10 Zákona č. 124/2006 Z. z.)
10. Náklady spojené so zaistovaním bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný znášať zamestnávateľ; tieto náklady nesmie presunúť na zamestnanca.  
(§ 6 ods. 11 Zákona č. 124/2006 Z. z.)

## Článok 20

### Oboznamovanie a informovanie zamestnancov

1. Zamestnávateľ je povinný pravidelne, zrozumiteľne a preukázateľne oboznamovať každého zamestnanca :
  - s právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, so zásadami bezpečnej práce, zásadami ochrany zdravia pri práci, zásadami bezpečného správania na pracovisku a s bezpečnými pracovnými postupmi a overovať ich znalosť,
  - s existujúcim a predvídateľným nebezpečenstvom a ohrozením, s dopadmi, ktoré môžu spôsobiť na zdraví, a s ochranou pred nimi,
  - so zákazom vstupovať do priestoru, zdržiavať sa v priestore a vykonávať činnosti, ktoré by mohli bezprostredne ohroziť život alebo zdravie zamestnanca.  
(§ 7 ods. 1 Zákona č. 124/2006 Z. z.)
2. Zamestnávateľ je povinný oboznámiť zrozumiteľne a preukázateľne zamestnanca so zoznamom prác a pracovísk
  - zakázaných tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám,
  - spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy,
  - zakázaných mladistvým zamestnancom.  
(§ 7 ods. 2 Zákona č. 124/2006 Z. z.)
3. Zamestnávateľ je povinný zamestnanca oboznámiť pri jeho prijatí do zamestnania, preložení na iné pracovisko, zaradení alebo prevedení na inú prácu, zavedení novej technológie, nového pracovného postupu alebo nového pracovného prostriedku.  
(§ 7 ods. 3 Zákona č. 124/2006 Z. z.)

4. Zamestnávateľ je povinný zamestnancom a zástupcom zamestnancov vrátane zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť poskytnúť vhodným spôsobom a zrozumiteľne potrebné informácie o :
  - nebezpečenstvách a ohrozeniach, ktoré sa pri práci a v súvislosti s ňou môžu vyskytnúť, a o výsledkoch posúdenia rizika,
  - preventívnych opatreniach a ochranných opatreniach, ktoré zamestnávateľ vykonal na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ktoré sa vzťahujú všeobecne na zamestnancov a na nimi vykonávané práce na jednotlivých pracoviskách,
  - opatreniach a postupe v prípade poškodenia zdravia vrátane poskytnutia prvej pomoci, ako aj o opatreniach a postupe v prípade zdolávania požiaru, záchranných prác a evakuácie,
  - preventívnych opatreniach a ochranných opatreniach navrhnutých a nariadených príslušným inšpektorátom práce alebo orgánmi dozoru,
  - pracovných úrazoch, chorobách z povolania a o ostatných poškodeniach zdravia z práce, ktoré sa vyskytli u zamestnávateľa, vrátane výsledkov zisťovania príčin ich vzniku a o prijatých a vykonaných opatreniach.  
(§ 7 ods. 8 Zákona č. 124/2006 Z. z.)
  
5. Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov pri práci v prípade vzniku bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia je zamestnávateľ po zohľadnení veľkosti organizácie, charakteru práce, charakteru nebezpečenstiev a veľkosti rizika povinný :
  - vopred vykonať opatrenia a zabezpečiť prostriedky potrebné na ochranu života a zdravia zamestnancov a na poskytnutie prvej pomoci a na ten účel najmä :
    - písomne určiť postup pre prípad záchranných prác, evakuácie a vzniku poškodenia zdravia vrátane poskytnutia prvej pomoci,
    - vybaviť pracoviská potrebnými prostriedkami vrátane prostriedkov na poskytnutie prvej pomoci,
    - určiť a odborne spôsobilými osobami vzdelat' a pravidelne vzdelávať dostatočný počet zamestnancov na vykonávanie záchranných prác, evakuácie a na poskytovanie prvej pomoci, ako aj na hasenie požiaru,
    - zabezpečiť potrebné kontakty s príslušnými zdravotníckymi pracoviskami, záchrannými pracoviskami a hasičskými jednotkami,
  - vopred vykonať opatrenia, aby sa zamestnanci mohli postarať o svoje zdravie a bezpečnosť, prípadne o zdravie a bezpečnosť iných osôb, a aby podľa svojich možností zabránili následkom tohto ohrozenia,
  - bezodkladne informovať o ohrození a o príslušných ochranných opatreniach všetkých zamestnancov, ktorí sú alebo môžu byť vystavení tomuto ohrozeniu,
  - bezodkladne vydať pokyny a zabezpečiť, aby zamestnanci mohli zastaviť svoju prácu, okamžite opustiť pracovisko a odísť do bezpečia,
  - nepožadovať od zamestnancov, okrem odôvodnených a výnimočných prípadov, aby pracovali alebo sa zdržiavali na pracovisku, na ktorom existuje také ohrozenie.
  
6. Zamestnávateľ nesmie posudzovať ako nesplnenie povinnosti, ak zamestnanec odmietol vykonať prácu, prerušil prácu alebo opustil pracovisko, aby odišiel do bezpečia, ak sa dôvodne domnieval, že je bezprostredne a vážne ohrozený jeho život alebo zdravie, alebo život alebo zdravie iných osôb.  
(§ 8 Zákona č. 124/2006 Z. z.)
  
7. Zamestnávateľ je povinný sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych

predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania na pracovisku a bezpečných pracovných postupov, najmä kontrolovať :

- stav bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane stavu bezpečnosti technických zariadení; na ten účel v intervaloch určených osobitnými predpismi zabezpečovať kontrolu tohto stavu, meranie a hodnotenie faktorov pracovného prostredia, úradné skúšky, odborné prehliadky a odborné skúšky vyhradených technických zariadení,
  - či zamestnanec nie je v pracovnom čase pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok a či dodržiava určený zákaz fajčenia v priestoroch zamestnávateľa,
  - činnosť zamestnanca na odlúčenom pracovisku a zamestnanca, ktorý pracuje na pracovisku sám,
  - riadne používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, ochranných zariadení a iných ochranných opatrení.
8. Zamestnávateľ je povinný odstraňovať nedostatky zistené kontrolnou činnosťou.  
(9 Zákona č. 124/2006 Z. z.)

## **Článok 21** **Povinnosti vedúcich**

1. Úlohy zamestnávateľa v oblasti starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci sú povinní zabezpečovať vedúci na všetkých stupňoch riadenia v rozsahu úloh vyplývajúcich z ich funkcií. Tieto úlohy sú rovnocennou a neoddeliteľnou súčasťou ich pracovných povinností.  
(§ 6 ods. 8 Zákona č. 124/2006 Z. z.)
2. Vedúci sú zodpovední za :
  - vytváranie priaznivých pracovných podmienok pre nimi riadených zamestnancov a zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v rozsahu svojej pôsobnosti,
  - riadenie a kontrolovanie dodržiavania bezpečnostných predpisov pri práci nimi riadených zamestnancov, kontrolovanie požívania alkoholických nápojov a kontrolovanie pracoviska, strojov a zariadení z hľadiska spĺňania požiadaviek BOZP,
  - zabezpečenie odstránenia zistených nedostatkov ako aj porúch a príčin porúch a havárií technických zariadení,
  - zabezpečenie účasti novoprijatých zamestnancov na vstupnom školení BOZP a OPP a na vstupnej inštruktáži na pracovnom mieste ako aj uvoľnenie zamestnancov na periodické, odborné školenia a skúšky a lekárske prehliadky v ich pracovnom čase,
  - oboznámenie nimi riadených zamestnancov s ich úlohami, povinnosťami a právami,
  - prideľovanie práce zamestnancom, ktorá je dohodnutá v pracovnej zmluve, vydanie písomného opisu pracovných činností (náplň práce), ktoré patria do okruhu práce dohodnutej v ich pracovnej zmluve,
  - dodržiavanie pravidiel slušnosti a občianskeho spolužitia na pracovisku s cieľom vytvárať priaznivú pracovnú atmosféru, motivujúcu podriadených zamestnancov kvalitne plniť pracovné úlohy,
  - realizáciu politiky BOZP,
  - kontrolovanie dodržiavania predpisov BOZP dodávateľmi prác, ktorí vykonávajú činnosť na ich pracoviskách,
  - oboznámenie zamestnancov s politikou bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, len ak je táto vypracovaná,



- zabezpečenie, aby nedochádzalo k porušovaniu pracovnej disciplíny a k neplneniu pracovných povinností,
  - dodržiavanie zákazu prác a pracovísk pre ženy a mladistvé osoby,
  - vypracovanie interných predpisov pre prevádzku, údržbu, opravy a obsluhu strojov a zariadení používaných na pracovisku a pre pracovné činnosti v oblasti BOZP,
  - zabezpečenie vypracovania a vedenia dokumentácie strojov a zariadení, pokiaľ je predpísaná (prevádzkové denníky a pod.),
  - bezpečnú a spoľahlivú prevádzku používaných strojov a zariadení a za zabezpečenie realizácie ich predpísaných odborných prehliadok a skúšok,
  - používanie v prevádzke len takých pracovných nástrojov, náradia a pracovných pomôcok, ktoré zodpovedajú požiadavkám BOZP,
  - vybavenie zamestnancov pracovnými nástrojmi, náradím, a pracovnými pomôckami, ktoré potrebujú k vykonávaniu svojej pracovnej činnosti a ochrane zdravia a oboznámenie zamestnancov s ich bezpečným používaním,
  - nedovolenie vykonávať práce zamestnancovi, ktorý pre príslušnú prácu nemá potrebnú kvalifikáciu, odbornú a zdravotnú spôsobilosť,
  - oboznámenie zamestnancov s možnými rizikami vyplývajúcimi z povahy práce, ktorú budú vykonávať a informovanie zamestnancov s ochrannými opatreniami pred ich pôsobením,
  - vydávanie vhodných osobných ochranných pracovných prostriedkov ako aj potrebných hygienických, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov, prípadne ochranných nápojov,
  - vybavenie zamestnancov OOPP, ktoré zodpovedajú vyhládaným a vyhodnoteným rizikám a za kontrolu, že sú tieto poskytnuté OOPP zamestnancami riadne používané,
  - vybavenie pracovísk bezpečnostnými značkami, pokynmi a signalizáciou,
  - realizáciu porád týkajúcich sa aj oblasti BOZP na pracovisku a využívanie námetov zamestnancov na zdokonaľovanie práce,
  - zaistenie bezpečnostných a hygienických podmienok pre prácu neohrozujúcu život a zdravie zamestnancov.
3. Vedúci sú povinní nedostatky zistené v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci bezodkladne oznámiť svojmu nadriadenému zamestnancovi, ak vykonanie potrebných preventívnych opatrení a ochranných opatrení je nad rámec ich pracovných povinností.

## Článok 22

### Základné povinnosti zamestnancov

Zamestnanec je povinný :

- dodržiavať právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásady bezpečnej práce, zásady ochrany zdravia pri práci a zásady bezpečného správania na pracovisku a určené pracovné postupy, s ktorými bol riadne a preukázateľne oboznámený,
- spolupracovať so zamestnávateľom a zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť v potrebnom rozsahu tak, aby im umožnil plniť povinnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a úlohy uložené príslušným inšpektorátom práce alebo orgánom dozoru,
- vykonávať práce, obsluhovať a používať osobné ochranné pracovné prostriedky, materiály, nebezpečné látky a ostatné prostriedky v súlade:
  - s návodom na používanie, s ktorým bol riadne a preukázateľne oboznámený,

- s poznatkami, ktoré sú súčasťou vedomostí a zručností v rámci získanej odbornej spôsobilosti,
  - obsluhovať pracovné prostriedky a vykonávať činnosti s vyšším rizikom podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci len na základe preukazu, osvedčenia alebo dokladu podľa § 16 ods. 1 písm. b) alebo písm. c) zákona č. 124/2006 Z. z. a len ak je zamestnávateľom poverený na túto obsluhu alebo na vykonávanie tejto činnosti,
  - náležite používať bezpečnostné a ochranné zariadenia, nevyraďovať ich z prevádzky a svojvoľne ich nemeniť,
  - používať určeným spôsobom pridelené osobné ochranné pracovné prostriedky,
  - dodržiavať zákaz vstupovať do priestoru, zdržiavať sa v priestore a vykonávať činnosti ustanovené osobitnými predpismi, ktoré by mohli bezprostredne ohroziť jeho život alebo zdravie,
  - zúčastňovať sa na oboznamovaní a inom vzdelávaní zabezpečovanom zamestnávateľom v záujme bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podrobiť sa overovaniu jeho znalosti,
  - podrobiť sa lekárske preventívnym prehliadkam, vo vzťahu k práci,
  - oznamovať bez zbytočného odkladu vedúcemu alebo podľa potreby bezpečnostnému technikovi alebo autorizovanému bezpečnostnému technikovi, zástupcovi zamestnancov pre bezpečnosť, príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru tie nedostatky, ktoré by pri práci mohli ohroziť bezpečnosť alebo zdravie, najmä bezprostredné a vážne ohrozenie života alebo zdravia, a podľa svojich možností zúčastňovať sa na ich odstraňovaní,
  - nepožívať alkoholické nápoje, omamné látky a psychotropné látky na pracoviskách a v priestoroch zamestnávateľa a v pracovnom čase aj mimo týchto pracovísk a priestorov, nenastupovať pod ich vplyvom do práce,
  - podrobiť sa vyšetreniu, ktoré vykonáva zamestnávateľ alebo príslušný orgán štátnej správy, aby zistil, či zamestnanec nie je pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok; okruh zamestnancov zamestnávateľa a iných osôb oprávnených dať zamestnancovi pokyn, aby sa podrobil vyšetreniu, uvedie zamestnávateľ v pracovnom poriadku alebo vo svojom vnútornom predpise,
  - dodržiavať určený zákaz fajčenia na pracoviskách,
  - zúčastňovať sa na rekondičných pobytoch.
- (§ 12 ods. 2 Zákona č. 124/2006 Z. z.)

## Článok 23

### Bezpečnostný technik/Autorizovaný bezpečnostný technik

1. Bezpečnostný technik/Autorizovaný bezpečnostný technik je odborne spôsobilý zamestnanec, ktorý zamestnávateľovi napomáha pri realizácii opatrení v oblasti BOZP, technických zariadení a ustanovených pracovných podmienok, vrátane zisťovania a odstraňovania nedostatkov v týchto oblastiach. Vykonáva výchovnú, poradenskú a kontrolnú činnosť. Zriadením funkcie Bezpečnostného technika/Autorizovaného bezpečnostného technika nie je dotknutá zodpovednosť zamestnávateľa za bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.
2. Bezpečnostný technik/ Autorizovaný bezpečnostný technik s príslušnými organizačnými zložkami zamestnávateľa koordinuje
  - vypracovanie systému a programov výchovy a vzdelávania zamestnancov i ostatných osôb v oblasti BOZP,

- vypracovanie systému poskytovania a používania osobných ochranných pracovných prostriedkov,
  - vypracovanie pravidiel a pokynov na zaistenie BOZP,
  - vypracovanie vnútorného kontrolného systému vrátane pravidelných previerok BOZP,
  - vypracovanie harmonogramu prehliadok a skúšok technických zariadení,
  - vypracovanie záznamov a správ o PÚ, iných ako PÚ, nebezpečných udalostiach, prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení,
  - vypracovanie rozborov úrazov, nebezpečných udalostí, prevádzkových nehôd (havárií), porúch technických zariadení, priemyselných otráv a chorôb z povolania,
  - vypracovanie zoznamu zakázaných prác pre ženy a mladistvých.
3. Bezpečnostný technik/ Autorizovaný bezpečnostný technik s príslušnými organizačnými zložkami zamestnávateľa spolupracuje pri
- vypracúvaní koncepcie politiky BOZP,
  - oboznamovaní a overovaní znalostí z predpisov BOZP,
  - vykonávaní previerok a vyhodnocovaní stavu, úrovne riadenia starostlivosti o BOZP,
  - vypracovaní harmonogramu odstraňovania zistených nedostatkov a pri ich odstraňovaní,
  - vykonávaní pravidelných meraní fyzikálno-chemických škodlivín v pracovnom prostredí (meranie hluku, prachu, osvetlenia, chemických škodlivín, mikroklimy, ionizujúceho žiarenia a pod.),
  - vypracúvaní návrhov na úpravu strojov a zariadení, pracovného prostredia a priestorov z hľadiska BOZP,
  - vedení dokumentácie BOZP.
4. Bezpečnostný technik/ Autorizovaný bezpečnostný technik kontroluje
- stav pracovísk (objekty, komunikácie, stroje, zariadenia, náradia, nástroje, materiály, pracovné pomôcky, pracovné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizáciu práce),
  - dodržiavanie ustanovení vzťahujúcich sa na bezpečnosť práce, technických zariadení a ustanovených pracovných podmienok, platných bezpečnostných a hygienických predpisov, príkazov a pokynov,
  - dodržiavanie zákazu prác ženám a mladistvým,
  - používanie ochranných zariadení, OOPP a starostlivosť o ne,
  - vykonávanie vstupných a periodických lekárskejších prehliadok,
  - dodržiavanie podmienok odbornej spôsobilosti,
  - dodržiavanie dohôd so zamestnancami externých subjektov,
  - funkciu ochranných, zabezpečovacích a havarijných prostriedkov.
5. Bezpečnostný technik/ Autorizovaný bezpečnostný technik vykonáva
- oboznamovanie zamestnancov,
  - metodické usmerňovanie zamestnancov,
  - odbornú poradenskú činnosť pre zamestnávateľa v oblasti BOZP.
6. Bezpečnostný technik/ Autorizovaný bezpečnostný technik predkladá zamestnávateľovi
- informácie o stave a vývoji BOZP na pracoviskách, rozbor, analýzy, správy
  - návrhy na riešenie stavu BOZP.
7. Bezpečnostný technik/ Autorizovaný bezpečnostný technik spolupracuje
- s komisiou BOZP, so zástupcami zamestnancov pre BOZP, s pracovnou zdravotnou službou a reprezentatívnou organizáciou zamestnancov,
  - so štátnym odborným dozorom nad bezpečnosťou práce, s orgánmi štátnej správy

v oblasti verejného zdravotníctva.

8. Bezpečnostný technik/ Autorizovaný bezpečnostný technik sa zúčastňuje pri zisťovaní, posudzovaní a hodnotení
  - úrazových, havarijných rizík a iných ohrození zdravia zamestnancov,
  - zdrojov a príčin nežiadúcich udalostí
9. Ďalšie povinnosti a právomoci Bezpečnostného technika/Autorizovaného bezpečnostného technika sú nasledovné:
  - Upozorniť príslušného vedúceho na zistené nedostatky, ktoré treba odstrániť ihneď, ak to nie je možné, upozorniť na ne jeho bezprostredného vedúceho,
  - ak niektoré nedostatky vyžadujú vyššiu odbornosť, vyžiadať si na posúdenie príslušných odborníkov,
  - vykonávať kontroly dodržiavania predpisov BOZP a dychovú skúšku na zistenie požitia alkoholu, omamných a psychotropných látok v pracovnej i mimopracovnej dobe u všetkých zamestnancov a osôb zdržiavajúcich sa v priestoroch univerzity,
  - nariadiť príslušným vedúcim okamžité zastavenie prác, alebo činnosti technických zariadení, strojov a zariadení, ak bezprostredne ohrozujú život alebo zdravie zamestnancov a osôb,
  - ohlasovať príslušným orgánom vznik registrovaných pracovných úrazov, vznik závažnej priemyselnej havárie, choroby z povolania, ohrozenia chorobou z povolania.

## Článok 24

### Zástupca zamestnancov pre bezpečnosť

1. Zamestnávateľ je povinný vymenovať jedného zamestnanca alebo viacerých zamestnancov za zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť, a to na základe návrhu príslušného odborového orgánu, zamestnaneckej rady alebo voľby zamestnancov, ak u zamestnávateľa nepôsobí odborový orgán alebo zamestnanecká rada. Zamestnanca možno navrhnúť alebo zvoliť za zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť len s jeho písomným súhlasom.
2. Jeden zástupca zamestnancov pre bezpečnosť u zamestnávateľa, ktorého kód podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností je uvedený v prílohe č. 1 zákona č. 124/2006 Z. z., môže zastupovať najviac 50 zamestnancov. U ostatných zamestnávateľov môže jeden zástupca zamestnancov pre bezpečnosť zastupovať viac ako 50 zamestnancov, ale nie viac ako 100 zamestnancov.
3. Zástupca zamestnancov pre bezpečnosť je oprávnený :
  - vykonávať kontroly pracovísk a overovať plnenie opatrení z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
  - vyžadovať od zamestnávateľa informácie o skutočnostiach ovplyvňujúcich bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci; tie môže prerokúvať s odborovou organizáciou alebo so zamestnaneckou radou, ktorá pôsobí u zamestnávateľa, a po dohode so zamestnávateľom aj s odborníkmi v danom odbore pod podmienkou, že sa nevyzradia utajované skutočnosti chránené osobitnými predpismi,
  - spolupracovať so zamestnávateľom a predkladať návrhy na opatrenia na zvýšenie úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
  - požadovať od zamestnávateľa odstránenie zistených nedostatkov; ak zamestnávateľ

- neodstráni nedostatky, na ktoré bol upozornený, je oprávnený dávať podnety príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru,
- zúčastňovať sa na rokovaníach organizovaných zamestnávateľom týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vyšetrovania príčin vzniku pracovných úrazov, chorôb z povolania a ďalších udalostí podľa § 17 zákona č. 124/2006 Z. z., merania a hodnotenia faktorov pracovného prostredia, zúčastňovať sa na kontrolách vykonávaných príslušným inšpektorátom práce alebo príslušným orgánom dozoru a od zamestnávateľa požadovať informácie o výsledkoch a záveroch týchto kontrol a plnení uložených opatrení, meraní a hodnotení,
  - predkladať pripomienky a návrhy príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru pri výkone inšpekcie práce alebo dozoru u zamestnávateľa.
4. Zamestnávateľ je povinný zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť zabezpečiť na plnenie úloh vzdelávanie, poskytnúť v primeranom rozsahu pracovné voľno s náhradou mzdy a vytvoriť nevyhnutné podmienky na výkon ich funkcie.
  5. Zamestnávateľ je povinný sprístupniť na svojich pracoviskách na obvyklom a voľne prístupnom mieste zoznam zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť spolu s uvedením pracoviska, na ktorom pracujú.  
(§ 19 Zákona č. 124/2006 Z. z.)
  6. Zamestnávateľ, ktorý zamestnáva viac ako 100 zamestnancov, zriadi ako svoj poradný orgán komisiu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorú tvoria zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť a zástupcovia zamestnávateľa, najmä odborníci v danom odbore, pričom nadpolovičnú väčšinu tvoria zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť.
  7. Komisia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zasadá najmenej raz za rok.
  8. Komisia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je oprávnená :
    - pravidelne hodnotiť stav bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, stav a vývoj pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a ďalších udalostí podľa § 17 zákona č. 124/2006 Z. z. a hodnotiť ostatné otázky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane pracovného prostredia a pracovných podmienok,
    - navrhovať opatrenia v oblasti riadenia, kontroly a zlepšovania stavu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
    - vyjadrovať sa ku všetkým otázkam súvisiacim s bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci,
    - požadovať od zamestnávateľa nevyhnutné informácie potrebné na výkon svojej činnosti.
  9. Ustanovením komisie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci nie sú dotknuté oprávnenia zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť.  
(§ 20 Zákona č. 124/2006 Z. z.)

## Článok 25 Konceptia politiky BOZP

Zákon č. 124/2006 Z. z. deklaruje v § 6 ods. 1 písm. k) povinnosť zamestnávateľa písomne vypracovať, pravidelne vyhodnocovať a podľa potreby aktualizovať koncepciu politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci obsahujúcu zásadné zámery, ktoré sa majú dosiahnuť v oblasti

bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, a program realizácie tejto koncepcie, ktorý obsahuje najmä postup, prostriedky a spôsob jej vykonania; to sa nevzťahuje na zamestnávateľa, ktorý zamestnáva menej ako 11 zamestnancov, a na zamestnávateľa, ktorého kód podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností nie je uvedený v prílohe č. 1 zákona č. 124/12006 Z. z..

### **Článok 26**

#### **Posudzovanie rizík**

1. Cieľom posudzovania rizík je identifikovať nebezpečenstvá a ohrozenia, vyhodnotiť závažnosť rizík, navrhnúť opatrenia na elimináciu rizík a stanoviť postupy pre využitie výsledkov posudzovania rizík.
2. Posudzovaným systémom sú stroje, zariadenia, technológie, pracovný priestor, pracovné činnosti, používaný materiál používané v jednotlivých prevádzkach univerzity.  
Informácie o ohrozeniach sa získajú z týchto údajov :
  - technická a prevádzková dokumentácia strojov a technológií,
  - organizačné a technické predpisy univerzity, písomné pokyny, návody a pracovné postupy
  - údaje o úrazovosti, chorobnosti, nežiaducich udalostiach, poruchách,
  - záznamy z interných a externých kontrol,
  - konzultácie s odbornými zamestnancami a s ostatnými zamestnancami,
  - právne predpisy, normy, vrátane európskych, technická a vedecká literatúra, návody,
  - prehliadky pracovísk a ostatných objektov.
3. Hodnotenie rizík predstavuje určenie pravdepodobnosti vzniku nežiaducej udalosti, závažnosti dôsledku možného poškodenia zdravia a určenie akceptovateľnosti rizika.  
Na vyhodnotenie rizika sa používa metóda podľa výberu jednotlivých fakúlt a účelových zariadení.

### **Článok 27**

#### **Návrh bezpečnostných opatrení**

Na základe vyhodnotenia analýzy rizík stanoví Bezpečnostný technik/Autorizovaný bezpečnostný technik v spolupráci s vedúcimi a zástupcami zamestnancov pre bezpečnosť vhodné opatrenia na zníženie alebo odstránenie rizika.

Pri návrhu bezpečnostných opatrení sa vychádza z bezpečnostných predpisov a právnych predpisov, technických noriem, návodov na obsluhu a údržbu strojov a zariadení, zásad BOZP. Bezpečnostné opatrenia sa dopĺňajú aj o vlastné opatrenia vychádzajúce z interných predpisov STU na zaistenie BOZP ako aj pracovných postupov a prevádzkovo-bezpečnostných predpisov na vykonávanie jednotlivých činností a podľa potreby aj o ďalšie.

Pri navrhovaní bezpečnostných opatrení sa uprednostňuje kolektívna ochrana pred individuálnou ochranou.

### **Článok 28**

#### **Poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov**

Poskytovaním OOPP zamestnancom zamestnávateľ predchádza pracovným úrazom, ochoreniam, poruchám zdravia podmienených prácou a obmedzuje sa nimi pôsobenie zdraviu škodlivých faktorov práce a pracovného prostredia na zamestnancov.

Rozsah a podmienky poskytovania osobných ochranných pracovných prostriedkov na základe vyhodnotenia analýzy rizík vyplývajúcich z pracovných procesov a pracovných činností zamestnancov pohybujúcich sa a pracujúcich v priestoroch STU sú určené v internom predpise STU.

Interný predpis STU upravujúci poskytovanie OOPP musí byť vypracovaný v súlade so zákonom č. 124/2006 Z. z.

### **Článok 29 Pracovné úrazy**

Pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

*(§ 195 ods. 1 Zákonníka práce)*

Plnenie pracovných úloh je výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovnoprávneho vzťahu, iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa a činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty.

V priamej súvislosti s plnením pracovných úloh sú úkony potrebné na výkon práce a úkony počas práce zvyčajné alebo potrebné pred začiatkom práce alebo po jej skončení. Takými úkonmi nie je cesta do zamestnania a späť, stravovanie, ošetrovanie alebo vyšetrenie v zdravotníckom zariadení, ani cesta na ne a späť. Vyšetrenie v zdravotníckom zariadení vykonávané na príkaz zamestnávateľa alebo ošetrovanie pri prvej pomoci a cesta na ne a späť sú úkony v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh.

Ako pracovný úraz sa posudzuje aj úraz, ktorý zamestnanec utrpel pre plnenie pracovných úloh.

*(§ 220 Zákonníka práce)*

Cesta do zamestnania a späť je cesta z bydliska (ubytovania) zamestnanca do miesta vstupu do objektu zamestnávateľa alebo na iné miesto určené na plnenie pracovných úloh a späť. Ak ide o zamestnávateľa v poľnohospodárstve, lesníctve a stavebníctve, školstve – exkurzie, výlety, študijné pobyty, semináre a pod., - je to aj cesta z bydliska na určené zhromaždisko a späť.

Cesta z obce bydliska zamestnanca na pracovisko alebo do miesta ubytovania v inej obci, ktorá je cieľom pracovnej cesty, ak nie je súčasne obcou jeho pravidelného pracoviska, a späť sa posudzuje ako potrebný úkon pred začiatkom práce alebo po jej skončení.

*(§ 221 Zákonníka práce)*

Základné podmienky, postupy a povinnosti zamestnancov pri vzniku pracovných úrazov, iných úrazov ako pracovných úrazov a vzniku nebezpečných udalostí stanovuje interný predpis STU na určenie postupov pri vzniku úrazu a nebezpečnej udalosti, vypracovaný v súlade s požiadavkami všeobecne záväzných právnych predpisov.

### **Článok 30 Traumatologický plán**

Následky úrazov sú v mnohých prípadoch závislé od poskytnutia rýchlej a účinnej pomoci postihnutým. To si vyžaduje, aby si všetci zamestnanci osvojili nielen bezpečnostné predpisy, ale aj zásady, postup a spôsob poskytovania prvej pomoci.

Postupy v prípade vzniku poškodenia zdravia, vrátane poskytnutia prvej pomoci a evakuácie zranených osôb sú obsiahnuté v traumatologickom pláne.

Traumatologický plán :

- formuluje zásady starostlivosti o zranených,
- vymedzuje prípravné opatrenia zabezpečenia starostlivosti o zranených a zodpovednosť vedúcich ,
- určuje organizačné zásady pre postupy záchranných akcií, ktorých cieľom je dosiahnuť koordinovanú spoluprácu všetkých zložiek, ktoré sa na starostlivosti o zranených podieľajú.

Traumatologický plán musí byť vypracovaný na príslušné podmienky STU.

Zamestnávateľ je v zmysle § 9 ods. 1 písm. b) zákona č. 124/2006 Z. z. povinný zabezpečiť kontrolu, či zamestnanec nie je v pracovnom čase pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok.

Postup pri vykonávaní kontrol požitia alkoholických nápojov a iných omamných látok a určenia okruhu zamestnancov, ktorí sú oprávnení a povinní realizovať kontrolu stanovuje interný predpis STU na kontrolu požívania alkoholických nápojov a iných omamných látok, vypracovaný na vlastné podmienky STU.

## Článok 31

### Výchova a vzdelávanie v oblasti BOZP

Cieľom výchovy a vzdelávania v oblasti BOZP je zabezpečiť získanie potrebného súboru informácií, resp. vedomostí pre bezpečný výkon pracovných činností, ale aj vedomostí o zásadách bezpečného správania a konania zamestnancov pri práci.

Zásady odbornej prípravy zamestnancov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v, základné práva a povinnosti zamestnancov, študentov STU pri zabezpečovaní odbornej prípravy v oblasti BOZP stanovuje interný predpis STU na určenie podmienok organizácie výchovy zamestnancov a študentov v oblasti BOZP.

## Článok 32

### Posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu

Posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu sa vykonáva na základe hodnotenia zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a výsledkov lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci:

- **u zamestnanca,**
  - ktorý vykonáva prácu zaradenú do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie,
  - pri opakovanom výskyte choroby z povolania u rovnakej profesie na tom istom pracovisku,
  - ktorého zdravotnú spôsobilosť na prácu vyžaduje osobitný predpis,
  - ktorý vykonáva prácu zaradenú do druhej kategórie, tretej kategórie alebo štvrtej kategórie, ak túto prácu nevykonával viac ako šesť mesiacov zo zdravotných dôvodov,
- **u zamestnanca pracujúceho so zdrojmi ionizujúceho žiarenia kategórie A.**



Povinnosť zamestnanca podrobiť sa lekárskej preventívnej prehliadke vo vzťahu k práci na účel posudzovania zdravotnej spôsobilosti na prácu upravuje osobitný predpis.

*(§ 30e ods. 1 a 2 Zákona č. 355/2007 Z. z.)*

Lekárske preventívne prehliadky sa vykonávajú :

- pred uzatvorením pracovnoprávneho vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu alebo pred začatím výkonu práce zamestnanca,
- v súvislosti s výkonom práce,
- pred každou zmenou pracovného zaradenia,
- pri skončení pracovnoprávneho vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu alebo pri skončení výkonu práce zamestnanca zo zdravotných dôvodov,
- po skončení pracovnoprávneho vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu, ak o to zamestnanec požiadava bývalého zamestnávateľa, u ktorého vykonával prácu s rizikovými faktormi s neskorými následkami na zdravie.

Lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci sa vykonávajú :

- jeden raz za dva roky u zamestnanca, ktorý vykonáva práce zaradené do tretej kategórie,
- jeden raz za rok u zamestnanca, ktorý vykonáva práce zaradené do štvrtej kategórie, a u zamestnanca pracujúceho so zdrojmi ionizujúceho žiarenia kategórie A.

Lekárske preventívne prehliadky sa vykonávajú jeden raz za tri roky pri prácach s rizikovými faktormi s neskorými následkami na zdravie, ktoré sú zaradené do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie.

*(§ 30e ods. 7, 8, 9 Zákona č. 355/2007 Z. z.)*

Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby sa zamestnanec pracujúci v noci podrobil posúdeniu zdravotnej spôsobilosti na prácu v noci :

- pred zaradením na nočnú prácu,
- pravidelne podľa potreby, najmenej raz za rok,
- kedykoľvek v priebehu zaradenia na nočnú prácu pre zdravotné poruchy vyvolané výkonom nočnej práce,
- ak o to požiadava tehotná žena, matka do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiaca žena.

*(§ 98 ods. 3 Zákonníka práce)*

Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť posúdenie zdravotnej spôsobilosti na prácu na základe výsledkov lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci mladistvého zamestnanca :

- pred preradením mladistvého zamestnanca na inú prácu,
- pravidelne, podľa potreby najmenej raz za rok, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

*(§ 176 ods. 1 Zákonníka práce)*

V podmienkach STU sa zdravotná spôsobilosť na prácu formou periodických, mimoriadnych a výstupných lekárskech prehliadok posudzuje, ak to vedúci nariadi alebo o na žiadosť zamestnanca,

- vstupné lekárske prehliadky absolvuje každý novo nastupujúci zamestnanec pred nástupom do zamestnania.

Vykonávanie pracovnej zdravotnej služby STU zabezpečuje vlastnými odbornými zamestnancami – autorizovaným bezpečnostným technikom.

Pracovná zdravotná služba poskytuje zamestnávateľovi odborné a poradenské služby v oblasti ochrany a podpory zdravia pri práci výkonom zdravotného dohľadu, ktorý tvorí dohľad nad pracovnými podmienkami a posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu výkonom lekárskeho preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci (§ 30a ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z.).

Pracovná zdravotná služba vykonáva zdravotný dohľad najmä tým, že :

- hodnotí faktory práce a pracovného prostredia a spôsob vykonávania práce z hľadiska ich možného vplyvu na zdravie zamestnancov,
- zisťuje expozíciu zamestnancov faktorom práce a pracovného prostredia a ich možné kombinované účinky na zdravie,
- hodnotí zdravotné riziká, ktoré ohrozujú zdravie zamestnancov pri práci, a podieľa sa na vypracovaní posudku o riziku pre zamestnávateľa, navrhuje zamestnávateľovi opatrenia na zníženie alebo odstránenie rizika,
- vypracúva návrhy na zaradenie prác do kategórií z hľadiska zdravotných rizík,
- vypracúva návrhy na zmenu alebo vyradenie prác z tretej kategórie alebo štvrtej kategórie,
- podporuje prispôbovanie práce a pracovných podmienok zamestnancom z hľadiska ochrany zdravia,
- poskytuje primerané poradenstvo zamestnávateľovi a zamestnancom pri
  - plánovaní a organizácii práce a odpočinku zamestnancov vrátane usporiadania pracovísk a pracovných miest a spôsobu výkonu práce z hľadiska ochrany zdravia,
  - ochrane zdravia pred nepriaznivým vplyvom faktorov práce a pracovného prostredia alebo technológií, ktoré sa používajú alebo plánujú používať,
  - ochrane a kladnom ovplyvňovaní zdravia, hygiene, fyziológii práce, psychológii práce a ergonómii,
- zúčastňuje sa na
  - vypracúvaní programov ochrany a podpory zdravia zamestnancov, na zlepšovaní pracovných podmienok a na vyhodnocovaní nových zariadení a technológií zo zdravotného hľadiska,
  - činnostiach spojených so zaraďovaním zamestnancov na pracovnú rehabilitáciu,
  - rozboroch pracovnej neschopnosti, chorôb z povolania a ochorení súvisiacich s prácou,
  - organizovaní systému prvej pomoci, ak ide o ohrozenie života alebo zdravia zamestnancov,
  - organizovaní vzdelávania vybraných zamestnancov na poskytovanie prvej pomoci alebo vzdeláva vybraných zamestnancov na poskytovanie prvej pomoci podľa osobitného predpisu,
  - zabezpečovaní rekondičného pobytu,
- spolupracuje pri poskytovaní informácií, vzdelávania a výchovy v oblasti ochrany a kladného ovplyvňovania zdravia, hygieny, fyziológie, psychológie práce a ergonómii,
- vykonáva lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci na účel posudzovania zdravotnej spôsobilosti na prácu.

(§ 30d ods. 1 Zákona č. 355/2007 Z. z.)

## Článok 34 Ochrana nefajčiarov

Snahou vedenia STU je chrániť zdravie a posilniť prevenciu pri ochrane zdravia pri práci zamestnancov a za tým účelom takisto utvárať zabezpečenie ochrany nefajčiarov pred škodlivým vplyvom tabakového dymu.

Fajčenie sa zakazuje vo všetkých priestoroch a areáloch STU.

### **Článok 35**

#### **Ručná manipulácia s bremenami**

Ručná manipulácia s bremenami je akékoľvek premiestňovanie alebo nesenie bremena vrátane ľudí a zvierat jedným zamestnancom alebo viacerými zamestnancami, jeho zdvíhanie, podopieranie, ukladanie, tlačenie, ťahanie alebo iné pohybovanie, ktoré z dôvodu vlastností bremena alebo nepriaznivých ergonomických faktorov predstavujú riziko poškodenia zdravia, najmä chrbtice zamestnancov.

Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť organizačnými opatreniami alebo používaním primeraných prostriedkov, najmä mechanických zariadení, vylúčenie ručnej manipulácie zamestnancov s bremenami.

Ak ručnú manipuláciu s bremenami nemožno vylúčiť, zamestnávateľ vykoná primerané organizačné opatrenia, použije primerané prostriedky a zamestnancov vybaví takými prostriedkami, aby sa vylúčilo alebo znížilo riziko poškodenia zdravia vyplývajúce z ručnej manipulácie s bremenami so zohľadnením faktorov súvisiacich s rizikom poškodenia zdravia pri ručnej manipulácii s bremenami.

Zamestnávateľ zohľadní smerné hmotnostné hodnoty dvíhaných a prenášaných bremien a organizačne zabezpečí dodržiavanie limitov a ustanovení príslušných predpisov.

*(Nariadenie vlády č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami)*

### **Článok 36**

#### **Osobitné skupiny zamestnancov**

Povinnosťou zamestnávateľa je dbať na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci u osobitných skupín zamestnancov, predovšetkým vo vzťahu k špecifickým nebezpečenstvám, ktoré osobitne ovplyvňujú ich bezpečnosť a zdravie .

Osobitné skupiny zamestnancov sú tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode, dojčiace ženy, mladiství a zamestnanci so zdravotným postihnutím ).

*(Zákon č. 124/2006 Z. z.)*

Zamestnávateľ je povinný pri všetkých prácach a na pracoviskách, spojených so špecifickým rizikom vystavenia tehotnej ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacej ženy pôsobeniu škodlivých faktorov, vplyvov, procesov alebo pracovných podmienok, posúdiť charakter, stupeň a trvanie takého vystavenia. Zamestnávateľ vyhodnotí všetky riziká pre ich bezpečnosť a zdravie a na základe odborného posúdenia zdravotnej spôsobilosti z hľadiska možných účinkov na tehotenstvo alebo dojčenie takej ženy príslušným lekárom rozhodne o prijatí potrebných opatrení.

Tehotnú ženu, matku do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacu ženu nemožno za žiadnych okolností nútiť, aby vykonávala práce, pri ktorých sa zistilo možné ohrozenie jej bezpečnosti a zdravia a možné účinky na jej tehotenstvo alebo dojčenie.

Zamestnávateľ informuje tehotnú ženu, matku do konca deviateho mesiaca po pôrode, dojčiacu ženu a zástupcov zamestnancov o výsledkoch posúdenia rizika a o všetkých opatreniach, ktoré prijme na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

*(Nariadenie vlády č. 272/2004 Z. z. ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám, zoznam prác a pracovísk spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní týchto žien v znení neskorších predpisov)*

#### *Zakázané práce ženám - všeobecne*

Tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiace ženy nesmú byť zamestnávané prácami, ktoré sú pre ne fyzicky neprimerané alebo škodia ich organizmu.

*(§ 161 ods. 1 Zákonníka práce)*

#### *Zakázané práce tehotným ženám a matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode*

Ak tehotná žena vykonáva prácu, ktorá je tehotným ženám zakázaná alebo ktorá podľa lekárskeho posudku ohrozuje jej tehotenstvo, je zamestnávateľ povinný vykonať dočasnú úpravu pracovných podmienok.

Ak úprava pracovných podmienok nie je možná, zamestnávateľ ženu preradí dočasne na prácu, ktorá je pre ňu vhodná a pri ktorej môže dosahovať rovnaký zárobok ako pri doterajšej práci v rámci pracovnej zmluvy, a ak to nie je možné, preradí ju po dohode s ňou aj na prácu iného druhu.

Ak dosahuje žena pri práci, na ktorú bola preradená bez svojho zavinenia, nižší zárobok ako pri doterajšej práci, poskytuje sa jej na vyrovnanie tohto rozdielu vyrovnávací príspevok v tehotenstve a v materstve podľa osobitného predpisu.

Ak nemožno tehotnú ženu preradiť na pracovné miesto s dennou prácou alebo na inú vhodnú prácu, zamestnávateľ je povinný poskytnúť jej pracovné voľno s náhradou mzdy.

Tieto ustanovenia platia rovnako o matke do konca deviateho mesiaca po pôrode a o dojčiacej žene.

*(§ 162 Zákonníka práce)*

Postup pre určenie prác a pracovísk zakázaných tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám, spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy, zakázaných mladistvým zamestnancom v podmienkach STU stanovuje interný predpis STU na určenie zakázaných prác a pracovísk ženám a mladistvým zamestnancov na vlastné podmienky.

Zoznam zakázaných prác tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám a zoznam prác a pracovísk spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy musí byť vypracovaný na vlastné podmienky v internom predpise STU na určenie zakázaných prác a pracovísk ženám a mladistvým zamestnancom.

#### **Pracovný čas tehotných žien, žien a mužov starajúcich sa o deti a zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou**

Zamestnávateľ je povinný prihliadať pri zaraďovaní zamestnancov do pracovných zmien aj na potreby tehotných žien a žien a mužov starajúcich sa o deti.

Ak požiada tehotná žena a žena alebo muž trvale sa starajúci o dieťa mladšie ako 15 rokov o kratší pracovný čas alebo o inú vhodnú úpravu určeného týždenného pracovného času, zamestnávateľ je povinný ich žiadosti vyhovieť, ak tomu nebránia vážne prevádzkové dôvody.

Tehotná žena, žena alebo muž trvale sa starajúci o dieťa mladšie ako tri roky, osamelá žena alebo osamelý muž, ktorí sa trvale starajú o dieťa mladšie ako 15 rokov, sa môžu zamestnávať prácou nadčas len s ich súhlasom. Pracovná pohotovosť sa s nimi môže len dohodnúť.

*(§ 164 Zákonníka práce)*

### **Článok 37 Pracovné podmienky mladistvých osôb**

Mladistvý zamestnanec je zamestnanec mladší ako 18 rokov.

Zamestnávateľ je povinný utvárať priaznivé podmienky na všestranný rozvoj telesných a duševných schopností mladistvých zamestnancov aj osobitnou úpravou ich pracovných podmienok. Pri riešení dôležitých otázok týkajúcich sa mladistvých zamestnávateľ úzko spolupracuje so zákonnými zástupcami mladistvých .

Zamestnávateľ je povinný viesť evidenciu mladistvých zamestnancov, ktorých zamestnáva v pracovnom pomere. Evidencia obsahuje aj dátum narodenia mladistvých zamestnancov.

Zamestnávateľ môže zamestnávať mladistvých zamestnancov len prácami, ktoré sú primerané ich fyzickému a rozumovému rozvoju, neohrozujú ich mravnosť, a poskytuje im pri práci zvýšenú starostlivosť .

Zamestnávateľ je povinný pri všetkých prácach a na pracoviskách spojených so špecifickým rizikom z vystavenia mladistvého zamestnanca škodlivému pôsobeniu fyzikálnych, chemických, biologických faktorov, vplyvov a procesov posúdiť, vyhodnotiť všetky riziká pre jeho bezpečnosť a zdravie a na základe odborného posúdenia príslušného lekára o zdravotnej spôsobilosti mladistvého zamestnanca rozhodnúť o prijatí potrebných opatrení.

Zamestnávateľ informuje mladistvého zamestnanca a zástupcov zamestnancov o výsledkoch posúdenia rizika a o všetkých opatreniach, ktoré prijme na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

### **Článok 38 Zakázané práce mladistvým osobám**

Mladistvý zamestnanec nesmie byť zamestnávateľ pracami pod zemou pri ťažbe nerastov alebo pri razení tunelov a štôlní.

Mladistvý zamestnanec nesmie byť zamestnávateľ pracami, ktoré so zreteľom na anatomické, fyziologické a psychické zvláštnosti v tomto veku sú pre neho neprimerané, nebezpečné alebo jeho zdraviu škodlivé.

Zamestnávateľ nesmie zamestnávať mladistvých zamestnancov ani prácami, pri ktorých sú vystavení zvýšenému nebezpečenstvu úrazu alebo pri ktorých výkone by mohli vážne ohroziť bezpečnosť a zdravie spoluzamestnancov alebo iných osôb.

Zoznam zakázaných prác mladistvým zamestnancom musí byť uvedený ako príloha k internému predpisu STU na určenie zakázaných prác a pracovísk ženám a mladistvým zamestnancom, pričom zamestnávateľ plní povinnosti voči mladistvému zamestnancovi aj pri iných prácach a pracoviskách než je uvedené v danej prílohe.

### **Článok 39 Súvisiace dokumenty a záznamy**

Ide o dokumenty a záznamy, ktoré vznikajú pri zabezpečovaní činností popísaných v tomto dokumente BOZP.

**Článok 40**  
**Dokumenty**

Ide o dokumenty, na ktoré sú odkazy v tomto dokumente BOZP a ktoré majú priamu súvislosť so zabezpečovaním jednotlivých činností v tomto dokumente BOZP popísaných.

**ODDIEL III.**

**Samostatný výkon niektorých činností pracovnej zdravotnej služby pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej kategórie alebo druhej kategórie**

**Článok 41**  
**Pracovná zdravotná služba**

Pracovná zdravotná služba poskytuje zamestnávateľovi odborné a poradenské služby v oblasti ochrany a podpory zdravia pri práci výkonom zdravotného dohľadu, ktorý tvorí dohľad nad pracovnými podmienkami a posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu výkonom lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci.

Na vykonávanie pracovnej zdravotnej služby zamestnávateľ určí dostatočný počet vlastných zamestnancov, ktorí sú s ním v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. **Ak zamestnávateľ zabezpečuje vykonávanie pracovnej zdravotnej služby pre svojich zamestnancov vlastnými zamestnancami, je povinný túto skutočnosť bezodkladne písomne oznámiť príslušnému orgánu verejného zdravotníctva.**

Na vykonávanie pracovnej zdravotnej služby vlastnými zamestnancami je zamestnávateľ povinný:

- a) mať na vykonávanie pracovnej zdravotnej služby
  1. dostatočný počet vlastných zamestnancov pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej kategórie alebo druhej kategórie, a to lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore uvedenom v osobitnom predpise, verejného zdravotníka, **bezpečnostného technika alebo autorizovaného bezpečnostného technika**, alebo
  2. minimálny tím pracovnej zdravotnej služby pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej kategórie až štvrtej kategórie,
- b) zabezpečiť, ak je to potrebné, ambulanciu na výkon lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci,
- c) zabezpečiť **vedenie dokumentácie o vykonávaní jednotlivých odborných činností (§ 30d zákona č. 355/2007 Z. z.).**

Ak zamestnávateľ nemá vlastných zamestnancov na vykonávanie pracovnej zdravotnej služby, je povinný zmluvne zabezpečiť vykonávanie pracovnej zdravotnej služby dodávateľským spôsobom s

- a) **fyzickou osobou – podnikateľom alebo právnickou osobou**, ktorej úrad verejného zdravotníctva vydal oprávnenie na pracovnú zdravotnú službu pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené **do prvej kategórie až štvrtej kategórie**,
- b) **fyzickou osobou – podnikateľom alebo právnickou osobou**, ktorá je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti (§ 4 zákona č. 578/2004 Z. z. ), poskytujúcim zdravotnú starostlivosť v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo, špecializačnom odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia, špecializačnom odbore pracovné lekárstvo, špecializačnom odbore preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia, špecializačnom odbore služby zdravia pri práci alebo v špecializačnom odbore verejné zdravotníctvo, pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej kategórie alebo druhej kategórie,

- c) **fyzickou osobou – podnikateľom, ktorá je verejným zdravotníkom** a má živnostenské oprávnenie podľa osobitného predpisu (*Príloha č. 2 položka č. 92 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov*) na vykonávanie dohľadu nad pracovnými podmienkami, alebo právnickou osobou, ktorá má živnostenské oprávnenie podľa osobitného predpisu (*Príloha č. 2 položka č. 92 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov*) na vykonávanie dohľadu nad pracovnými podmienkami a má zodpovedného zástupcu, ktorý je verejným zdravotníkom, pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej kategórie alebo druhej kategórie, alebo
- d) **fyzickou osobou – podnikateľom, ktorá nezamestnáva iné fyzické osoby a je bezpečnostným technikom alebo autorizovaným bezpečnostným technikom** (§ 21 až 24 zákona č. 124/2006 Z. z. ) **alebo fyzickou osobou – podnikateľom alebo právnickou osobou, ktoré sú oprávnené na výkon bezpečnostnotechnickej služby** (§ 21 ods. 9 zákona č. 124/2006 Z. z. ), na výkon niektorých činností pracovnej zdravotnej služby podľa odseku 5 pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej kategórie alebo druhej kategórie.

## Článok 42

### Úlohy Pracovnej zdravotnej služby (PZS)

Osoba, ktorá samostatne vykonáva niektoré činnosti pracovnej zdravotnej služby, je povinná dodržiavať tieto povinnosti :

- a) **mať vypracovaný pracovný postup na vykonávanie jednotlivých odborných činností;** vykonávať odborné činnosti v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a objektívne zistiteľnými informáciami o vykonávanej práci a o pracovisku s dôrazom na ochranu zdravia zamestnancov,
- b) vykonávať činnosti pracovnej zdravotnej služby nestranne,
- c) podať podnet príslušnému orgánu verejného zdravotníctva, ak zistí, že zamestnávateľ napriek opakovanému upozorneniu neplní povinnosti ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi na zabezpečenie ochrany zdravia pri práci,
- d) **viest dokumentáciu o vykonávaní odborných činností,**
- e) bezodkladne písomne oznamovať Úradu verejného zdravotníctva zmenu obchodného mena a miesta podnikania, ak ide o fyzickú osobu - podnikateľa; zmenu obchodného mena, sídla a právnej formy, ak ide o právnickú osobu,
- f) umožniť regionálnemu úradu verejného zdravotníctva kontrolu plnenia týchto povinností pracovnej zdravotnej služby.

Pracovná zdravotná služba vykonáva zdravotný dohľad najmä tým, že :

- a) **hodnotí faktory práce a pracovného prostredia** a spôsob vykonávania práce z hľadiska ich možného vplyvu na zdravie zamestnancov a,
- b) **zisťuje expozíciu zamestnancov faktorom práce a pracovného prostredia** a ich možné kombinované účinky na zdravie,
- c) **hodnotí zdravotné riziká**, ktoré ohrozujú zdravie zamestnancov pri práci, a podieľa sa na vypracovaní posudku o riziku pre zamestnávateľa, navrhuje zamestnávateľovi opatrenia na zníženie alebo odstránenie rizika,
- d) **vypracúva návrhy na zaradenie prác do kategórií** z hľadiska zdravotných rizík,

- f) **podporuje prispôsobovanie práce a pracovných podmienok** zamestnancom z hľadiska ochrany zdravia,
- g) **poskytuje primerané poradenstvo zamestnávateľovi a zamestnancom** pri
  1. **plánovaní a organizácii práce a odpočinku zamestnancov** vrátane usporiadania pracovísk a pracovných miest a spôsobu výkonu práce z hľadiska ochrany zdravia,
  2. **ochrane zdravia pred nepriaznivým vplyvom faktorov práce a pracovného prostredia alebo technológií**, ktoré sa používajú alebo plánujú používať,
  3. **ochrane a kladnom ovplyvňovaní zdravia**, hygiene, fyziológii práce, psychológii práce a ergonómii,
- h) **zúčastňuje sa na**
  1. vypracúvaní programov ochrany a podpory zdravia zamestnancov, na zlepšovaní pracovných podmienok a na vyhodnocovaní nových zariadení a technológií zo zdravotného hľadiska,
- i) **spolupracuje pri poskytovaní informácií**, vzdelávania a výchovy v oblasti ochrany a kladného ovplyvňovania zdravia, hygieny, fyziológie, psychológie práce a ergonómii.

Pracovná zdravotná služba pri výkone dohľadu nad pracovnými podmienkami hodnotí faktory práce a pracovného prostredia a pracovné podmienky, ktoré môžu ovplyvňovať zdravie zamestnancov so zameraním na :

- a) **identifikáciu zdravotných rizík** z chemických, fyzikálnych, biologických a iných faktorov práce a pracovného prostredia,
- b) **sledovanie expozície zamestnancov** zdraviu škodlivým faktorom práce a pracovného prostredia z hľadiska intenzity, trvania a frekvencie pôsobenia týchto faktorov na zamestnancov a ich možných kombinovaných účinkov na zdravie,
- c) **kvalitatívne a kvantitatívne hodnotenie zdravotných rizík** z expozície identifikovaným zdraviu škodlivým faktorom práce a pracovného prostredia.

Pracovná zdravotná služba **poskytuje zamestnávateľovi poradenstvo a navrhuje opatrenia** z hľadiska ochrany zdravia zamestnancov so zameraním na :

- a) **znižovanie expozície zamestnancov** zdraviu škodlivým faktorom práce a pracovného prostredia,
- b) **stav pracovného prostredia** z hľadiska ochrany zdravia zamestnancov , najmä dispozičné, priestorové a ergonomické riešenie pracoviska, vetranie, vykurovanie, osvetlenie z hľadiska vhodnosti na vykonávané pracovné činnosti a používané technológie alebo plánované technológie,
- c) **zabezpečenie dostatočného množstva pitnej vody** na pracovisku,
- d) **zariadenia na osobnú hygienu a iné zariadenia pre zamestnancov**, ktorými sú priestory na umývanie a sušenie pracovnej obuvi, pranie a sušenie pracovných odevov, ohrievare a oddychové miestnosti,
- e) **stravovanie zamestnancov**, stravovacie zariadenia a ubytovacie zariadenia z hľadiska dodržiavania požiadaviek ustanovených osobitnými predpismi, ak ich prevádzkuje zamestnávateľ.

Ak pracovná zdravotná služba vzdeláva vybraných zamestnancov v oblasti prvej pomoci, vzdelávanie môže vykonávať odborník pracovnej zdravotnej služby, ktorý absolvoval akreditovaný kurz inštruktorov prvej pomoci



**Pracovná zdravotná služba sa ďalej zúčastňuje na vypracúvaní a vykonávaní programov ochrany a podpory zdravia** zamestnancov vrátane štúdií o vplyve práce, pracovných podmienok a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov.

**Pracovná zdravotná služba sa podieľa aj na výchove a vzdelávaní zamestnávateľov a zamestnancov** o ochrane a podpore zdravia pri práci, o problematike vplyvu práce, pracovných podmienok a faktorov pracovného prostredia na zdravie; výchova a vzdelávanie je zamerané na možné príčinné súvislosti akútneho poškodenia zdravia alebo chronického poškodenia zdravia a poškodenia zdravia, ktoré sa môže prejaviť neskôr, na špecifické zmeny a nešpecifické zmeny zdravotného stavu a na prevenciu pred týmito možnými nepriaznivými účinkami na zdravie.

Pracovná zdravotná služba poskytuje informácie

- a) zamestnancovi o zdravotných rizikách pri práci a ochrane pred nimi,
- b) zamestnancovi o výsledkoch vyšetrení jeho zdravotného stavu v súvislosti s expozíciou faktorom práce a pracovného prostredia a o záveroch posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu
- c) zamestnávateľovi o
  1. závere posúdenia zdravotnej spôsobilosti zamestnanca na prácu formou lekárskeho posudku o zdravotnej spôsobilosti na prácu,
  2. opodstatnenosti preradenia zamestnanca na inú vhodnú prácu, ak je to potrebné,
  3. záveroch zdravotného dohľadu vrátane skupinového biologického monitorovania expozície zamestnancov,
- d) zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a komisii bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci o
  1. skupinových výsledkoch posúdenia zdravotnej spôsobilosti zamestnancov na prácu,
  2. záveroch zdravotného dohľadu vrátane skupinového biologického monitorovania expozície zamestnancov,
- e) orgánom štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva o príčinách výskytu zdravotných rizík pri práci vrátane výsledkov individuálneho a kolektívneho posúdenia zdravotného stavu zamestnancov vo vzťahu k faktorom práce a pracovného prostredia.

**Pracovná zdravotná služba písomne upozorňuje zamestnávateľa**, ak neplní povinnosti ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi na zabezpečenie ochrany zdravia pri práci, alebo ak nepostupuje v súlade so záverom lekárskeho posudku o zdravotnej spôsobilosti zamestnanca na prácu.

### Článok 43

#### **Hodnotenie faktorov práce a pracovného prostredia a spôsobu vykonávania práce z hľadiska ich možného vplyvu na zdravie zamestnancov**

- analýza, identifikácia všetkých faktorov práce a pracovného prostredia, ktoré sú prítomné na hodnotenom pracovisku;
- zisťuje sa prítomnosť jednotlivých faktorov pozorovaním a z dostupných podkladov (popis technológie na pracovisku, náplň práce zamestnancov, požiadavky legislatívy a pod.);
- faktory sú určené ako . :
  - a) Pevné aerosóly (prach) ,
  - b) Hluk ,
  - c) Vibrácie ,
  - d) Chemické faktory ,
  - e) Karcinogénne a mutagénne faktory ,

- f) Faktory spôsobujúce vznik profesionálnych kožných ochorení,
- g) Ionizujúce žiarenie ,
- h) Elektromagnetické žiarenie ,
- i) Optické žiarenie - ultrafialové žiarenie ,
- j) Optické žiarenie - infračervené žiarenie ,
- k) Optické žiarenie - lasery ,
- l) Biologické faktory ,
- m) Faktory spôsobujúce profesionálne alergické ochorenia dýchacích ciest alebo očných spojoviek,
- n) Zvýšený tlak vzduchu,
- o) Fyzická záťaž ,
- p) Psychická pracovná záťaž ,
- r) Záťaž teplom a chladom .

#### Článok 44

##### Zisťovanie expozície zamestnancov faktorom práce a pracovného prostredia a ich možné kombinované účinky na zdravie

- zisťovanie expozície zamestnancov faktorom práce a pracovného prostredia sa vykonávajú meraním koncentrácie v pracovnom prostredí, osobnej expozície, srdcovej frekvencie a energetického výdaja a iné;
- výstupom z meraní je „Protokol o meraní“, ktorý tvorí podklad pre ďalšie kroky - prijatie bezpečnostných opatrení, prípadné ďalšie merania a pod.;
- činnosť je vykonávaná osobou oprávnenou na danú činnosť ;
- možné kombinované účinky na zdravie by mal posudzovať zdravotnícky zamestnanec.

#### Článok 45

##### Hodnotenie zdravotných rizík, ktoré ohrozujú zdravie zamestnancov pri práci, a podieľanie sa na vypracovaní posudku o riziku pre zamestnávateľa, navrhovanie zamestnávateľovi opatrenia na zníženie alebo odstránenie rizika

- určenie profesií, prác a faktorov;
- určenie metodiky hodnotenia rizika;
- zber podkladov potrebných k hodnoteniu (technická dokumentácia, podklady a informácie o pracovných prostriedkoch, látkach - karty bezpečnostných údajov, rozbor pracovnej neschopnosti, informácie o zdravotnom dohľade a pod.);
- stanovenie expozície;
- určenie miery rizika poškodenia zdravia;
- hodnotenie existujúcich opatrení na odstránenie alebo zníženie rizika;
- návrh nových opatrení;
- určenie spôsobu kontroly plnenia opatrení;
- hodnotenie zdravotných rizík tvorí významnú a odborne náročnú časť činnosti pracovnej zdravotnej služby, vyžaduje znalosti medicínskeho charakteru.

Vypracovanie návrhov na zaradenie prác do kategórií z hľadiska zdravotných rizík

- na základe výsledkov v posudkoch o riziku pre jednotlivé faktory práce sa práce zaradia do jednotlivých kategórií (kategórie 1 až 4) ;
- vypracovanie kategorizácie prác podľa jednotlivých profesií;

- výsledná kategória sa určí podľa najvyššej kategórie pri jednotlivých faktoroch;
- spracovanie návrhu na zaradenie prác do kategórie 3 a 4 - spolu s posudkami o riziku sa predkladá na príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva, ktorý rozhodne o vyhlásení rizikových prác.

## Článok 46

### Podpora prispôsobovania práce a pracovných podmienok zamestnancom z hľadiska ochrany zdravia

Poskytovanie primeraného poradenstva zamestnávateľovi a zamestnancom pri

**-plánovaní a organizácii práce a odpočinku zamestnancov** vrátane usporiadania pracovísk a pracovných miest a spôsobu výkonu práce z hľadiska ochrany zdravia, **-ochrane zdravia pred nepriaznivým vplyvom faktorov práce a pracovného prostredia alebo technológií**, ktoré sa používajú alebo plánujú používať, **-ochrane a kladnom ovplyvňovaní zdravia, hygiene, fyziológii práce, psychológii práce a ergonómii**

- podľa vyššie uvedených bodov poradenstvo zamestnávateľom pri :
  - prispôsobovaní práce a pracovných podmienok zamestnancom,
  - plánovaní režimu práce a odpočinku,
  - ochranných opatreniach pred nepriaznivým vplyvom faktorov práce a pracovného prostredia (technické, organizačné, výchovné, OOPP),
  - kladné ovplyvňovanie ochrany zdravia.

**Zúčastňovanie sa na vypracúvaní programov** ochrany a podpory zdravia zamestnancov, na zlepšovaní pracovných podmienok a na vyhodnocovaní nových zariadení a technológií zo zdravotného hľadiska

- spoluúčasť na vypracúvaní programov ochrany a podpory zdravia;
- návrhy na zlepšovanie pracovných podmienok;
- vyjadrovanie sa k novým zariadeniam, technológiám.

**Spolupráca pri poskytovaní informácií**, vzdelávania a výchovy v oblasti ochrany a kladného ovplyvňovania zdravia, hygieny, fyziológie, psychológie práce a ergonómii

- spoluúčasť pri informovaní, oboznamovaní a výchovy zamestnancov;
- spolupráca pri tvorbe informačných materiálov.

## Článok 47

### Dokumentácia o vykonávaní odborných činností

- Dokumenty týkajúce sa analýzy stavu ochrany zdravia na pracovisku (úvodná analýza, dotazníky, dokumenty z pracovísk, technológií a pod.),
- Záznamy o kontrole na pracoviskách,
- Návrhy na zaradenie prác do kategórií,
- Doklady o hodnotení zdravotných rizík (meranie, protokoly, rozhodnutia a pod.),
- Evidencie a zoznamy zamestnancov v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Prevádzkové poriadky v zmysle predpisov pre oblasť ochrany zdravia,
- Záznamy z poradenstva,
- Ďalšie dokumenty v závislosti od rozsahu prevádzky.

**Článok 48**  
**Záverečné ustanovenie**

Tento dokument BOZP nadobúda účinnosť dňom 1. máj 2017.

**Vypracoval :**

Ignác Chabroň,  
autorizovaný bezpečnostný technik  
Rektorát STU

**Ing. Dušan Faktor, PhD.<sup>1</sup>**  
**kvestor**

---

<sup>1</sup> Originál podpísanej dokumentácie BOZP „Organizačné usporiadanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v podmienkach Slovenskej technickej univerzity v Bratislave“ je uložený a k nahliadnutiu prístupný na právnom a organizačnom útvare Rektorátu STU.

## Obsah

ODDIEL I. ....	2
Základné ustanovenia a definície pojmov.....	2
Záväznosť dokumentu BOZP .....	3
Rektor .....	3
Bezpečnostný technik, autorizovaný bezpečnostný technik STU .....	3
Autorizovaný bezpečnostný technik na Rektoráte STU.....	3
Autorizovaný bezpečnostný technik .....	4
Bezpečnostný technik na fakulte.....	4
Organizačné usporiadanie .....	5
Spoločné povinnosti v oblasti BOZP .....	5
Osobitné povinnosti súčastí STU v oblasti BOZP.....	5
Schvaľovanie dokumentácie a podpisovanie v oblasti BOZP .....	6
Povinnosti technika BOZP na fakulte .....	6
Kontrola v oblasti BOZP .....	6
Spoločné ustanovenia .....	6
ODDIEL II. ....	7
<b>ORGANIZAČNÁ SMERNICA BOZP</b> .....	7
Účel .....	7
Rozsah platnosti .....	7
Definície pojmov a skratiek .....	7
Zodpovednosti a právomoci .....	9
Povinnosti zamestnávateľa.....	10
Všeobecné povinnosti zamestnávateľa.....	11
Oboznamovanie a informovanie zamestnancov.....	14
Povinnosti vedúcich .....	16
Základné povinnosti zamestnancov .....	17
Bezpečnostný technik/Autorizovaný bezpečnostný technik .....	18
Zástupca zamestnancov pre bezpečnosť.....	20
Konceptia politiky BOZP .....	21

Posudzovanie rizík.....	22
Návrh bezpečnostných opatrení.....	22
Poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov .....	22
Pracovné úrazy .....	23
Traumatologický plán.....	23
Výchova a vzdelávanie v oblasti BOZP .....	24
Posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu .....	24
Pracovná zdravotná služba .....	25
Ochrana nefajčiarov .....	26
Ručná manipulácia s bremenami.....	27
Osobitné skupiny zamestnancov .....	27
Pracovné podmienky mladistvých osôb .....	29
Zakázané práce mladistvým osobám .....	29
Súvisiace dokumenty a záznamy .....	29
Dokumenty .....	30
ODDIEL III. ....	30
Samostatný výkon niektorých činností pracovnej zdravotnej služby pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej kategórie alebo druhej kategórie .....	30
Pracovná zdravotná služba .....	30
Úlohy PZS .....	31
Hodnotenie faktorov práce a pracovného prostredia a spôsobu vykonávania práce ..	33
z hľadiska ich možného vplyvu na zdravie zamestnancov .....	33
Zisťovanie expozície zamestnancov faktorom práce a pracovného prostredia a ich možné kombinované účinky na zdravie .....	34
Hodnotenie zdravotných rizík, ktoré ohrozujú zdravie zamestnancov pri práci, a podieľanie sa na vypracovaní posudku o riziku pre zamestnávateľa, navrhovanie zamestnávateľovi opatrenia na zníženie alebo odstránenie rizika.....	34
Vypracovanie návrhov na zaradenie prác do kategórií z hľadiska zdravotných rizík	34
Podpora prispôsobovania práce a pracovných podmienok zamestnancom .....	35
z hľadiska ochrany zdravia .....	35
Poskytovanie primeraného poradenstva zamestnávateľovi a zamestnancom pri .....	35
Dokumentácia o vykonávaní odborných činností.....	35

